

**SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI
MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ
W ŁAŃCUCIE
ZA ROK 2021**

ŁAŃCUT, marzec 2022

Spis treści

I. WSTĘP	3
II. STRUKTURA ORGANIZACYJNA MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W ŁAŃCUCIE	4
III. BUDŻET ORAZ STRUKTURA WSZYSTKICH WYDATKÓW W PODZIALE NA ZADANIA	4
IV. POMOC SPOŁECZNA	5
1. Zasiłki stałe	7
2. Zasiłki okresowe	8
3. Zakup posiłków oraz zasiłki na zakup żywności w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu”	8
4. Zasiłki celowe i specjalne celowe	9
5. Zasiłki celowe – zdarzenia losowe	9
6. Schronienie.....	9
7. Pobyt w domu pomocy społecznej.....	9
8. Sprawienie pogrzebu.....	10
9. Pomoc w formie usług opiekuńczych oraz specjalistycznych usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi.....	10
10. Składki na ubezpieczenie zdrowotne	10
11. Wynagrodzenie za sprawowanie opieki	10
12. Działalność pracowników socjalnych	11
V. ZADANIA REALIZOWANE PRZEZ DZIAŁ ŚWIADCZEŃ RODZINNYCH	12
1. Świadczenia rodzinne	12
2. Świadczenia wychowawcze	14
3. Działania z zakresu koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.....	15
4. Fundusz alimentacyjny	15
5. Działania wobec dłużników alimentacyjnych	16
6. Wsparcie kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”	17
7. Dodatki mieszkaniowe i dodatki energetyczne	17
8. Karta Dużej Rodziny	18
9. Program „Czyste powietrze”	19
10. Realizacja rządowego programu „Dobry start”	19
11. Pomoc materialna o charakterze socjalnym	19
12. Dodatek osłonowy.....	20
VI. POZOSTAŁE ZADANIA	20
1. Realizacja Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa	20
2. Ustalanie prawa do bezpłatnej opieki zdrowotnej	20
3. Program „Wspieraj Seniora”	21
4. Centrum Integracji Społecznej w Łańcucie.....	21
5. Wspieranie rodziny.....	21
6. Współpraca z organizacjami pozarządowymi i innymi instytucjami.....	21
7. Podejmowanie działań likwidujących bariery społeczne, wspierających inicjatywy sprzyjające wzmocnieniu więzi społecznych i lokalnej społeczności	22
VII. ZATRUDNIENIE I SPRAWY KADROWE	22
VIII. REALIZACJA PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE NA TERENIE GMINY MIASTO ŁAŃCUT ZA ROK 2021	23
IX. REALIZACJA STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH GMINY MIASTO ŁAŃCUT ZA 2021 ROK	25
X. WNIOSKI I POTRZEBY Z ZAKRESU POMOCY SPOŁECZNEJ	32

I. WSTĘP

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej (MOPS) jest jednostką organizacyjną i budżetową Gminy Miasto Łańcut i działa na podstawie *Uchwały Nr X/47/90 Miejskiej Rady Narodowej w Łańcutie z dnia 21 lutego 1990 roku w sprawie powołania Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łańcutie; Zarządzenia Nr 7/90 Naczelnika Miasta Łańcuta z dnia 26 lutego 1990 roku w sprawie utworzenia Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łańcutie; uchwały Nr XXVI/167/2020 Rady Miasta Łańcuta dnia 3 czerwca 2020 r. w sprawie uchwalenia Statutu Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łańcutie; Regulaminu Organizacyjnego wprowadzonego Zarządzeniem Nr 6/2012 Kierownika Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łańcutie z dnia 18 kwietnia 2012r. oraz innych aktów prawnych wydanych przez Radę Miasta Łańcuta, Burmistrza Miasta Łańcuta i Dyrektora Ośrodka.*

Niniejszy dokument stanowi roczne sprawozdanie, które zgodnie z art. 110 ust. 9 ustawy o pomocy społecznej kierownik ośrodka składa radzie gminy oraz przedstawia potrzeby w zakresie pomocy społecznej.

MOPS w Łańcutie w okresie sprawozdawczym realizował zadania własne oraz zadania zlecone z zakresu administracji rządowej wynikające z poniższych ustaw, rozporządzeń i innych aktów prawnych:

- Ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2021r., poz. 2268 z późn. zm.);
- Ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz. U. z 2022r., poz. 615);
- Ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (t.j. Dz. U. z 2019r., poz. 2407);
- Ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t.j. Dz. U. z 2021r. poz. 877 z późn. zm.);
- Ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (t.j. Dz.U. z 2020r., poz. 1297);
- Ustawy z dnia 4 listopada 2016 o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (t.j. Dz.U. z 2020r., poz. 1329);
- Ustawy z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (t.j. Dz. U. z 2021r., poz. 1744 z późn. zm.);
- Ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (t.j. Dz.U. z 2021r., poz. 2021);
- Ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne (t.j. Dz.U. z 2021r., poz. 716 z późn. zm.);
- Ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (t.j. Dz.U. z 2021r., poz. 1915 z późn. zm.);
- Ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o dodatku osłonowym (t.j. Dz.U. z 2022r., poz. 1 z późn. zm.);
- Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2020, poz. 821 z późn. zm.);
- Ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (t.j. Dz.U. z 2021, poz. 1285z późn. zm.);
- Ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz.U. z 2021r., poz. 1249 z późn. zm.);
- Ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz.U. z 2021r., poz. 1119 z późn. zm.);
- Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018 w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry Start” (t. j. Dz. U. z 2021r., poz. 1092);
- Uchwały nr 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2018 w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Pośiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023 (M.P. z 2018, poz. 1007);
- uchwał Rady Miasta Łańcuta, Zarządzeń Burmistrza Miasta Łańcuta, zawartych umów i porozumień.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łańcutie w 2021 roku zadania z pomocy społecznej realizował poprzez:

- systemowe i kompleksowe udzielanie wsparcia i pomocy osobom i rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji, której nie są w stanie samodzielnie pokonać,
- podejmowanie zadań zmierzających do usamodzielnienia się osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem,
- analizę i ocenę zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej,
- opracowywanie i realizację programów osłonowych.

Prawo do świadczeń z pomocy społecznej przysługuje osobom posiadającym obywatelstwo polskie oraz jednocześnie spełniającym warunek zamieszkiwania i pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Prawo takie przysługuje również cudzoziemcom, jednakże po spełnieniu odrębnych warunków wskazanych w ustawie.

Świadczenia pomocy społecznej udzielane są na wniosek:

1. osoby zainteresowanej,
2. jej przedstawiciela ustawowego,

3. innej osoby, za zgodą osoby zainteresowanej lub jej przedstawiciela ustawowego.

Pomoc społeczna może być także udzielana z urzędu, po uzyskaniu zgody osoby, której wsparcie ma być udzielone.

II. STRUKTURA ORGANIZACYJNA MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W ŁAŃCUCIE

W 2021 roku struktura funkcjonowania MOPS w łańcucie nie uległa zmianie. W Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w łańcucie funkcjonują Działy: Pomocy Środowiskowej, Świadczeń Rodzinnych, Finansowo-Księgowy, Organizacyjno-Administracyjny. Oddzielne stanowisko obejmuje asystent rodziny. Ponadto w MOPS swoje zadania realizuje Miejski Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz funkcjonuje Punkt Konsultacyjny Pomocy Rodzinie, gdzie osobom uzależnionym od alkoholu oraz ich rodzinom udzielana jest pomoc: psychologiczna, prawna i w formie pracy socjalnej.

III. BUDŻET ORAZ STRUKTURA WSZYSTKICH WYDATKÓW W PODZIALE NA ZADANIA

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w łańcucie w roku budżetowym 2021 na realizację zadań zleconych i własnych wydatkował łączną kwotę: **28 995 325,95 zł**, z czego:

- ze środków budżetu gminy: **3 168 986,80 zł**
- ze środków budżetu państwa i innych funduszy: **25 826 339,15 zł**

Szczegółową strukturę wydatków uwzględniającą rodzaje realizowanych zadań przedstawia tabela nr 1.

Tabela nr 1. Struktura wszystkich wydatków MOPS w 2021 roku w podziale na zadania

Podział zgodnie z klasyfikacją budżetową	Wydatki pokryte ze środków gminy	Wydatki pokryte z dotacji zewnętrznych
85154 Przeciwdziałanie alkoholizmowi. Ochrona zdrowia	19 347,36	0,00
85195 Pozostała działalność. Ochrona zdrowia	0,00	0,00
85202 Domy Pomocy Społecznej	988 105,23	0,00
85205 Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	842,29	0,00
85213 Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej, niektóre świadczenia rodzinne	0,00	27 007,72
85214 Zasiłki i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe	184 662,58	155 603,00
85215 Dodatki mieszkaniowe	241 076,19	6 434,75
85216 Zasiłki stałe	0,00	309 148,18
85219 Ośrodek Pomocy Społecznej	1 222 315,80	197 237,84
85228 Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	6 077,78	291 682,63
85230 Pomoc w zakresie dożywiania	106 742,50	216 000,00

85395 Pozostała działalność	0,00	36 234,07
85415 Pomoc materialna dla uczniów o charakterze socjalnym	3 991,00	14 809,00
85501 Świadczenia wychowawcze (500+)	0,00	18 282 301,03
85502 Świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego	222 471,97	6 234 166,22
85503 Karta Dużej Rodziny	0,00	1 136,81
85504 Wspieranie rodziny	54 382,34	3 307,75
85508 Rodziny zastępcze	118 971,76	0,00
85513 Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia rodzinne	0,00	51 270,15
RAZEM	3 168 986,80	25 826 339,15

Źródło: Opracowanie własne

Zgodnie z danymi zawartymi w tabeli wynika, że łączny budżet MOPS był zbliżony do tego, który został zrealizowany w roku poprzednim. Poniesione wydatki zostaną szczegółowo przedstawione poniżej.

IV. POMOC SPOŁECZNA

Pomoc społeczna w myśl ustawy o pomocy społecznej jest instytucją polityki społecznej państwa i udziela pomocy, gdy osoba bądź rodzina nie jest w stanie własnymi siłami przezwyciężyć trudnej sytuacji życiowej.

W Mieście Łańcutcie w 2021 r. liczba mieszkańców wynosiła 17 126 osób (stan na 31.12.2021r.). Wsparciem systemu pomocy społecznej objęto **608 rodzin**, w tym **1200 osób**. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej łącznie wydał **957 decyzji** dotyczących przyznania pomocy społecznej. Analizując ilość osób objętych wsparciem w stosunku do liczby mieszkańców Łańcuta, można stwierdzić, że pomocą objęto 7,01% ogółu ludności miasta. Notujemy tendencję wzrostową liczby osób korzystających z pomocy społecznej (w 2020r. wsparciem objętych było 5,21% ludności).

Tabela nr 2. Liczba rodzin i osób objętych pomocą społeczną w latach 2020-2021

Rok	Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej	Liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej	Liczba mieszkańców wg stanu na dzień 31 grudnia	Odsetek mieszkańców korzystających z pomocy społecznej w stosunku do ogólnej liczby mieszkańców
2020	410	899	17 255	5,21%
2021	608	1200	17 126	7,01%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań MOPS

Najczęstszymi powodami korzystania z pomocy społecznej było: ubóstwo, niepełnosprawność, długotrwała choroba, potrzeba ochrony macierzyństwa lub wielodzietności oraz bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. Inne powody występują w pojedynczych przypadkach. W poniższej tabeli przedstawiono powody ubiegania się o pomoc z MOPS w 2020 i 2021 roku.

Tabela nr 3. Powody korzystania z pomocy MOPS

Lp.	Powody korzystania z pomocy społecznej w latach 2020/2021	Liczba rodzin w 2020 roku	Liczba rodzin w 2021 roku
1	ubóstwo	104	94
2	bezdomność	9	7
3	potrzeba ochrony macierzyństwa	19	21
4	bezrobocie	129	127
5	niepełnoprawność	114	125
6	długotrwała choroba	170	185
7	bezzadność w sprawach opiekuńczo wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego (rodziny niepełne i wielodzietność)	45	53
8	przemoc w rodzinie	7	6
9	alkoholizm	30	31
10	trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	5	4
11	zdarzenie losowe	4	8

Źródło: Opracowanie własne

Na podstawie powyższych danych można zauważyć, że liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej zwiększyła się w połowie kategorii a w drugiej połowie prezentuje się na zbliżonym poziomie. W wyniku analizy tych danych należy stwierdzić, że sytuacja finansowa rodzin z dziećmi uległa nieznacznemu pogorszeniu. Nadal znaczna liczba rodzin (53) korzysta z pomocy z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. Te rodziny, z uwagi na występowanie jednocześnie licznych problemów, wymagają wsparcia w wielu obszarach, np. pomocy asystenta rodziny, pomocy terapeutycznej, psychologicznej, wsparcia środowiskowego. Poprawie uległa sytuacja osób niepełnosprawnych, którzy uzyskali uprawnienia do świadczenia uzupełniającego (tzw. 500+, które jest wypłacane z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych), a także wzrostem świadczeń związanych z niepełnosprawnością (np. wzrost zasiłku pielęgnacyjnego, który od 1 listopada 2019 r. wynosi 215,84 zł miesięcznie). Poprawie uległa też sytuacja finansowa emerytów i rencistów, którzy otrzymali tzw. 13-tą emeryturę i po raz pierwszy w 2021 r. 14-tą emeryturę.

W roku 2021 liczba osób bezrobotnych z terenu Miasta Łańcuta nie zwiększyła się i nadal jest niższa niż średnia w powiecie łańcuckim. Liczba rodzin z problemem bezrobocia utrzymuje się na stałym poziomie i są to najczęściej osoby długotrwale bezrobotne. W związku z trwającym stanem epidemii sytuacja na rynku pracy może ulegać stałym zmianom, zatem trudno przewidzieć tendencje w tym obszarze.

W ramach systemu pomocy społecznej świadczona jest praca socjalna skierowana na przywrócenie zdolności do samodzielnego życia osób i rodzin. Jest to szereg działań mających na celu ułatwienie funkcjonowania poprzez wzmacnianie i zwiększanie umiejętności samodzielnego rozwiązywania problemów. Prowadzona ona była m.in. w oparciu o kontrakt socjalny, mający na celu znalezienie najlepszego rozwiązania dla trudnych sytuacji życiowych klienta. Było to również szeroko rozumiane poradnictwo rodzinne i zawodowe, pomoc w załatwianiu spraw w innych instytucjach i organizacjach, motywowanie do podjęcia terapii, np. uzależnień, czy podjęcia pracy.

Kryteria dochodowe uprawniające do przyznania świadczeń z pomocy społecznej to:

- dla osoby samotnie gospodarującej – maksymalnie 701 zł;
- dla osoby w rodzinie – maksymalnie 528 zł.

Wydatki Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łańcutie w 2021 roku na zadania z zakresu pomocy społecznej obrazuje tabela nr 4.

Tabela nr 4. Struktura wydatków MOPS w 2021 roku w podziale na zadania z zakresu pomocy społecznej

Lp.	Rodzaj świadczenia	Liczba rodzin	Liczba osób	Kwota wypłaconych świadczeń w złotych
1.	Zasiłki stałe (dotacje)	55	71	309 148
2.	Zasiłki okresowe (dotacje)	77	177	155 833
3.	Dożywianie ogółem <ul style="list-style-type: none"> • dotacja • własne - zasiłki celowe na dożywianie w ramach rządowego programu „Posiłek w domu i w szkole” <ul style="list-style-type: none"> • dotacja • własne 	171 21	410 48 uczniów	202 692 99 834 13 308 6 909
4.	Zasiłki celowe i specjalne celowe (własne), zakup odzieży, obuwia, opału, żywności, artykułów szkolnych, drobne remonty, leki, świadczenia medyczne, itp.	233	522	428 979
5.	Zdarzenia losowe (własne)	8	23	10 500
6.	Schronienie (własne)	5	5	45 130
7.	Pobyt w domu pomocy społecznej	39	39	988 105
8.	Sprawienie pogrzebu (własne)	1	1	2 349
9.	Pomoc w formie usług opiekuńczych (własne)	36	40	169 867
10.	Składki na ubezpieczenie zdrowotne podopiecznych	69	-	27 008
11.	Pomoc w formie specjalistycznych usług opiekuńczych (dotacja)	24	47	291 683
12.	Wynagrodzenie należne opiekunowi z tytułu sprawowania opieki przyznane przez Sąd	3	3	6 245

Źródło: Opracowanie własne

1. Zasiłki stałe

W ramach zadań własnych gminy Ośrodek przyznawał zasiłek stały oraz składki na ubezpieczenie zdrowotne. Zasiłek stały przysługuje pełnoletniej osobie samotnie gospodarującej lub pełnoletniej osobie pozostającej w rodzinie, całkowicie niezdolnej do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności, jeżeli jej dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub kiedy dochód na osobę w rodzinie jest niższy od kryterium dochodowego na osobę w rodzinie. Zasiłek stały jest świadczeniem dla osób całkowicie niezdolnych do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności. Z uwagi na sposób obliczania tego zasiłku jest on świadczeniem wyrównującym dochód osoby uprawnionej do wysokości odpowiedniego kryterium dochodowego.

Ogółem w 2021 roku, z tej formy pomocy skorzystało **55 osób uprawnionych** w 55 rodzinach, gdzie liczba osób ogółem wynosiła 71, wypłacono **567 świadczeń**, na łączną kwotę **309 148 zł**. Środki pieniężne w całości pochodziły z dotacji celowej z budżetu państwa.

Tabela nr 5. Struktura wydatków na zasiłki stałe

Zasiłek stały	2020	2021
Kwota świadczeń	330 788 zł	309 148 zł
Liczba świadczeń	631	567

Źródło: Opracowanie własne

Wydatki na zasiłki stałe w 2021 r. są niższe w stosunku do 2020 r., a liczba osób korzystających z tej formy pomocy uległa zmniejszeniu. Maksymalna wysokość zasiłku stałego dla osoby samotnie gospodarującej wynosi 645,00 zł.

W 2021 r. wydano łącznie **18** decyzji administracyjnych przyznających zasiłek stały oraz **10** decyzji zmieniających, **6** decyzji o świadczeniach nienależnie pobranych, **4** decyzje uchylające przyznanie świadczenia. Koordynowano zwrot świadczeń z ZUS przyznanych **2** osobom pobierającym zasiłek stały, w trakcie którego uzyskały uprawnienia do świadczeń emerytalnych lub rentowych.

2. Zasiłki okresowe

Zasiłek okresowy przysługuje w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, niemożność otrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów ubezpieczenia społecznego:

- osobie samotnie gospodarującej, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej,
- rodzinie, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego rodziny.

Zasiłek okresowy ustala się do wysokości różnicy między kryterium dochodowym, a dochodem osoby lub rodziny. Minimalna wysokość zasiłku okresowego wynosi 20 zł miesięcznie.

Tabela nr 6. Struktura wydatków na zasiłki okresowe

Zasiłek okresowy	2020	2021
Kwota świadczeń	182 690 zł	155 833 zł
Liczba świadczeń	483	406

Źródło: Opracowanie własne

W 2021 r. wydatki na zasiłki okresowe uległy zmniejszeniu w porównaniu z 2020 r. W 2021 r. wydano łącznie **154** decyzje administracyjne przyznające zasiłek okresowy oraz **2** decyzje na nowo ustalające kwotę świadczenia z powodu zmiany sytuacji dochodowej, wydano **3** decyzje o świadczeniach nienależnie pobranych, **1** decyzję odmowną, a także umorzono **1** postępowanie.

3. Zakup posiłków oraz zasiłki na zakup żywności w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu”

W 2021 roku Ośrodek realizował rządowy Program „Posiłek w szkole i w domu”. Pomoc w formie dożywiania udzielana była dzieciom do 7 r.ż., uczniom szkół podstawowych i ponadpodstawowych. Z tej formy pomocy mogą skorzystać osoby bądź rodziny, których dochód nie przekracza odpowiednio 150 % kwoty kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej (1051,50 zł) lub rodziny (792,00 zł). Program realizowany był zgodnie z umową zawartą z Wojewodą. Na realizację zadania ogółem wydatkowano kwotę **322 743 zł**, z tego dotacja stanowiła 216 000 zł, zaś środki własne gminy 106 743 zł. Programem zostało objętych ogółem **48 uczniów**, zaś z zasiłku celowego skorzystało **410 osób w 171 rodzinach**. W związku ze stanem epidemii oraz nauką zdalną dzieci w niektórych przypadkach pomoc w formie posiłku zastąpiono przyznaniem zasiłku celowego na zakup posiłku lub produktów żywnościowych.

W 2021 r. wydano łącznie **338** decyzji administracyjnych przyznających świadczenie oraz wydano **3** decyzje o świadczeniach nienależnie pobranych, **4** decyzje o odmowie przyznania świadczenia, a także **3** decyzje zostały uchylone.

W 2021 r. wydano łącznie **32** decyzje odnośnie sfinansowania dzieciom obiadów w przedszkolach, szkołach podstawowych i średnich.

4. Zasiłki celowe i specjalne celowe

Zasiłek celowy może być przyznany na zaspokojenie niezbędnej potrzeby życiowej, a w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opatu, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, koniecznych i niezbędnych drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, a także pokrycie kosztów pogrzebu. W 2021 roku Ośrodek przyznał pomoc w formie zasiłków celowych i specjalnych celowych dla **233 rodzin**. Ogółem wydatковано **428 979 zł**. Zasiłki celowe przyznawano, m.in. na zakup opatu na okres zimowy, zakup leków i odzieży, zakup żywności. Zasiłki specjalne celowe przyznano osobom i rodzinom, gdzie przekroczone zostało kryterium dochodowe, a występowała szczególna okoliczność trudnej sytuacji, np. ciężka choroba lub niepełnosprawność.

W 2021 r. wydano łącznie **87** decyzji administracyjnych przyznających zasiłek celowy oraz **134** decyzje przyznające specjalny zasiłek celowy, wydano **1** decyzję odmowną. Na podstawie **14** decyzji udzielono pomocy w formie rzeczowej - opatu z dowozem do miejsca zamieszkania.

5. Zasiłki celowe – zdarzenia losowe

W 2021 roku wydatковано kwotę **10 500 zł** na pokrycie wydatków związanych z wystąpieniem zdarzenia losowego, w szczególności były to rodziny, u których wystąpiła nagła śmierć lub inne zdarzenie losowe. Wydano w tej sprawie **8** decyzji administracyjnych.

6. Schronienie

Gmina ma obowiązek zapewnić schronienie, odzież i posiłek osobom tego pozbawionym. Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej do udzielenia pomocy osobom bezdomnym zobowiązana jest gmina ostatniego miejsca zameldowania tych osób na pobyt stały. Ze środków MOPS pokrywane były koszty pobytu naszych mieszkańców w schroniskach. Na ten cel w 2021 r. wydatковано **45 130 zł (5 osób bezdomnych)**. Na ten wydatek składają się: koszty noclegu, posiłków, odzieży, obuwia i środków czystości.

W 2021 r. wydano **5** decyzji kierujących do schroniska z usługami opiekuńczymi oraz **2** decyzje zmieniające. Na podstawie **2** decyzji skierowano również **2** osoby do schroniska dla bezdomnych. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łąncucie zawarł umowy w zakresie: zapewnienia schronienia w noclegowni Caritas Archidiecezji Przemyskiej Oddział Leżajsk, zapewnienia schronienia osobom bezdomnym w schronisku prowadzonym przez Towarzystwo Pomocy im. św. Brata Alberta – Koło Dębica oraz zapewnienia schronienia z usługami opiekuńczymi dla osób bezdomnych prowadzonym przez Akademię Innowacji Społecznych w miejscowości Gwizdaj.

7. Pobyt w domu pomocy społecznej

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, Ośrodek wydawał decyzje o skierowaniu do domów pomocy społecznej i odpłatności za pobyt dla osób niepełnosprawnych i w podeszłym wieku. Pracownicy socjalni kompletowali dokumenty niezbędne do uzyskania skierowania i umieszczenia w DPS. W 2021 roku Miasto Łącut ponosiło wydatki związane z przebywaniem **39 osób** w domach pomocy społecznej na terenie powiatu i województwa. Roczny koszt utrzymania pensjonariuszy w tych placówkach wyniósł **988 105 zł**.

Tabela nr 7. Wydatki związane z pobytem mieszkańców Łącuta w domach pomocy społecznej w latach 2020-21.

Pobyt w domu pomocy społecznej	2020	2021
Liczba mieszkańców gminy przebywających w DPS	38	39
Wydatki za pobyt mieszkańców w DPS	971 588 zł	988 105 zł

Źródło: Opracowanie własne

Jak wynika z tabeli nr 7, liczba mieszkańców przebywających w domach pomocy społecznej zwiększyła się o 1 osobę. Corocznie wzrastają koszty pobytu za jednego mieszkańca. W 2021 roku wydano łącznie **7** decyzji administracyjnych

kierujących do DPS, 6 decyzji ustalających odpłatność za pobyt, 16 decyzji zmieniających odpłatność. W roku 2021 podpisano 1 nową umowę z osobą zobowiązaną do ponoszenia odpłatności oraz aneksowano 4 z 7 obowiązujących umów. W sytuacjach zagrażających zdrowiu lub życiu osoby lub jej otoczenia tutejszy Ośrodek występował do sądu o umieszczenie mieszkańca gminy bez jego zgody w DPS. W roku 2021 toczyło się 6 takich postępowań. Każda zmiana sytuacji dochodowej i rodzinnej wiąże się z koniecznością przeprowadzenia rodzinnego wywiadu środowiskowego. Istnieje obowiązek ustawowy przeprowadzenia co najmniej raz w roku aktualizacji wywiadu środowiskowego u mieszkańca DPS. Pracownicy socjalni prowadzą postępowania dotyczące odpłatności osób zobowiązanych za pobyt członka rodziny w DPS.

8. Sprawienie pogrzebu

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej zadaniem własnym gminy o charakterze obowiązkowym jest sprawienie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym. W 2021 roku Ośrodek sprawił 1 pogrzeb dzieci utraconych - łączny koszt wyniósł 2 349 zł.

9. Pomoc w formie usług opiekuńczych oraz specjalistycznych usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi

Pomoc w postaci usług opiekuńczych realizowana jest w celu udzielenia wsparcia osobie wymagającej pomocy w środowisku lokalnym. Liczbę osób korzystających z pomocy w postaci usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych określa poniższa tabela.

Tabela nr 8. Liczba rodzin i osób korzystających z pomocy w postaci usług opiekuńczych

Rodzaj usług	2020		2021	
	Liczba rodzin	łączna liczba świadczeń	Liczba rodzin	łączna liczba świadczeń
Usługi opiekuńcze	3	1 032	36	6 725
Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi	31	12 177	24	10 267

Źródło: Opracowanie własne

W mieście Łańcut w roku 2020 oraz w miesiącach: styczeń i luty 2021 r. był realizowany program „Opieka mobilna”. W tym okresie miasto nie ponosiło kosztów usług opiekuńczych.

W 2021 roku z usług opiekuńczych skorzystało 36 rodzin (łącznie wydano 36 decyzji administracyjnych przyznających świadczenie oraz 9 decyzji zmieniających, 1 decyzję wstrzymującą realizację usług, umorzono 2 postępowania z powodu wycofania wniosku). Ze specjalistycznych usług opiekuńczych skorzystało 24 rodziny (łącznie wydano 28 decyzji administracyjnych przyznających świadczenie oraz 16 decyzji zmieniających, a także 1 umorzenie postępowania z powodu wycofania wniosku).

10. Składki na ubezpieczenie zdrowotne

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej za osoby pobierające zasiłki stałe Ośrodek opłaca składki na ubezpieczenie zdrowotne w wysokości 9% od kwoty świadczenia w okresie pobierania zasiłku. Składka zdrowotna opłacana jest w sytuacji, gdy osoba nie ma możliwości posiadania ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu, np. jako członek rodziny. W 2021 r. objęto ubezpieczeniem zdrowotnym z tego tytułu 49 osób, zrealizowano 500 świadczeń na łączną kwotę 25 383 zł (bez uczestników CIS).

11. Wynagrodzenie za sprawowanie opieki

Zgodnie z art. 53a ustawy o pomocy społecznej, wynagrodzenie za sprawowanie opieki wypłaca się w wysokości ustalonej przez sąd. W Łańcut w 2021 r. wynagrodzenie za sprawowanie opieki wypłacano 3 osobom, sprawującym opiekę nad osobami ubezwłasnowolnionymi. łączny koszt wyniósł 6 245 zł. Tutejszy Ośrodek w 2021 roku również realizował wypłatę wynagrodzenia dla 1 kuratora osoby częściowo ubezwłasnowolnionej w łącznej kwocie 6 350 zł.

12. Działalność pracowników socjalnych

Podstawą organizowania i udzielania wszelkiej pomocy jest rozeznanie potrzeb. Jest to zadanie pracownika socjalnego, osoby profesjonalnie przygotowanej do udzielania pomocy bezpośrednio w środowisku zamieszkania osoby lub rodziny wymagającej pomocy. Podstawowym dokumentem poprzedzającym przyznanie świadczenia z pomocy społecznej jest rodzinny wywiad środowiskowy, przeprowadzany przez pracownika socjalnego w miejscu zamieszkania osoby, która o pomoc się ubiega. W przedmiotowym wywiadzie zostaje sporządzona diagnoza określająca sytuację osobistą, rodzinną, dochodową i majątkową, zdrowotną i mieszkaniową, jak również zaproponowana zostaje pomoc według potrzeb osób i możliwości Ośrodka. Po przeprowadzeniu wywiadu środowiskowego pracownik socjalny przygotowuje również decyzję administracyjną. Pracownicy socjalni mają także obowiązek przeprowadzania wywiadów alimentacyjnych, wywiadów związanych z pobytem w domu pomocy społecznej i szpitalu na zlecenie innych ośrodków – z terenu całego kraju. Pracownicy socjalni przeprowadzają również wywiady środowiskowe w miejscu sprawowania opieki nad członkiem rodziny w ramach ustalania uprawnień do specjalnego zasiłku opiekuńczego i świadczenia pielęgnacyjnego oraz wywiady środowiskowe z uczestnikami zajęć w środowiskowym domu samopomocy. Pracownicy socjalni poszukują także opiekunów prawnych i kuratorów dla osób ubezwłasnowolnionych, kwalifikują dzieci na kolonie organizowane przez kuratorium oświaty i sprawują nadzór nad wyjazdem i powrotem dzieci z kolonii. Pracownicy socjalni działają w grupach roboczych dotyczących procedury Niebieskiej Karty, kierują do schronisk dla bezdomnych, do domów pomocy społecznej. Przygotowują również umowy o odpłatność za pobyt członka rodziny w domu pomocy społecznej. Do sądu rodzinnego pracownik socjalny sporządza wnioski o wgląd w sytuację dziecka, zwraca się z prośbą o podjęcie interwencji, uczestniczy w rozprawach sądowych zarówno w sprawach rodzinnych jak i procedury Niebieskiej Karty oraz wnioskuje o umieszczenie w domu pomocy społecznej bez zgody osoby. Pracownik socjalny organizuje również pogrzeb osób nieposiadających rodziny. Pracownicy socjalni współpracują z policją, szkołą, kuratorami, służbą zdrowia, opiekunami, asystentem rodziny, urzędem pracy, pracownikami innych ośrodków pomocy społecznej, organizacjami pozarządowymi, np. Towarzystwem Pomocy im. św. Brata Alberta, Polskim Czerwonym Krzyżem, Caritas, Szlachetną Paczką oraz wolontariuszami działającymi w ramach programu rządowego „Wspieraj Seniora” i Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa.

Praca socjalna - rozumiana jako działalność zawodowa mająca na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmocnieniu lub odzyskaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych. Realizacja tego zadania pomocy społecznej spoczywa na pracownikach socjalnych zatrudnionych w Ośrodku. W 2021 roku udzielono pomocy w postaci pracy socjalnej **592 rodzinom**, w tym: wyłącznie w postaci pracy socjalnej **306 rodzinom**. Praca socjalna może być prowadzona w oparciu o kontrakt socjalny.

Kontrakt socjalny - to pisemna umowa, określająca uprawnienia i zobowiązania stron umowy, w ramach wspólnie podjętych działań zmierzających do zmiany trudnej sytuacji życiowej osoby lub rodziny.

Celem określenia sposobu współdziałania w rozwiązywaniu problemów osoby lub rodziny znajdującej się w trudnej sytuacji życiowej Ośrodek zawiera kontrakt socjalny z tą osobą lub rodziną. **W 2021 roku zawarto 14 kontraktów socjalnych (dla 27 osób).**

V. ZADANIA REALIZOWANE PRZEZ DZIAŁ ŚWIADCZEŃ RODZINNYCH

1. Świadczenia rodzinne

System świadczeń rodzinnych działający od maja 2004 r. jest zadaniem zleconym gminy. Zgodnie z odpowiednimi zarządzeniami Burmistrza Miasta Łańcuta oraz udzielonymi Dyrektorowi Ośrodka upoważnieniami, od stycznia 2012 r. to Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej jest realizatorem zadań zleconych gminy z zakresu świadczeń rodzinnych.

Celem wprowadzonego ustawą o świadczeniach rodzinnych systemu pomocy rodzinie jest stworzenie spójnego wsparcia rodziny znajdującej się w trudnej sytuacji materialnej, wychowującej dzieci uczęszczające do szkoły - w tym niepełnosprawne. **Kryteria dochodowe** uprawniające do przyznania świadczeń rodzinnych to:

- a) na jedną osobę w rodzinie – maksymalnie **674 zł**;
- b) na jedną osobę w rodzinie jeśli w rodzinie jest dziecko niepełnosprawne – maksymalnie **764 zł**.

Rozszerzono pomoc dla rodzin przekraczających powyższe kryteria poprzez wprowadzenie obliczania wysokości zasiłków rodzinnych metodą „złotówka za złotówkę”.

Można wyróżnić następujące grupy świadczeń rodzinnych:

- a) **zasiłek rodzinny wraz z dodatkami**, który ma na celu częściowe pokrycie wydatków związanych z utrzymaniem dzieci,
- b) świadczenia opiekuńcze obejmujące: **świadczenie pielęgnacyjne, zasiłek pielęgnacyjny, specjalny zasiłek opiekuńczy**,
- c) **zasiłek dla opiekuna** – wprowadzony do systemu świadczeń rodzinnych odrębnym przepisem prawnym,
- d) **jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia się dziecka**, czyli tzw. „becikowe”,
- e) **świadczenie rodzicielskie**.

Zasiłek rodzinny przysługuje: rodzicom, jednemu z rodziców albo opiekunowi prawnemu dziecka, opiekunowi faktycznemu dziecka jak również osobie pełnoletniej uczęszczającej do szkoły, jeżeli spełnia ustawowe przesłanki. Zasiłek rodzinny zależy przede wszystkim od dochodu rodziny i przysługuje uprawnionym osobom po spełnieniu kryterium dochodowego (z uwzględnieniem ewentualnego dochodu utraconego i uzyskanego oraz zastosowaniem metody „złotówka za złotówkę”). **Do zasiłku rodzinnego przysługują dodatki z tytułu:**

- a) urodzenia dziecka,
- b) opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego,
- c) samotnego wychowywania dziecka,
- d) wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej,
- e) kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego,
- f) rozpoczęcia roku szkolnego,
- g) podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania.

Z tej formy wsparcia w 2021 r. skorzystało **356 rodzin**.

Świadczenie pielęgnacyjne z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej przysługuje:

- a) matce albo ojcu,
- b) opiekunowi faktycznemu dziecka,
- c) osobie będącej rodziną zastępczą spokrewnioną,
- d) innym osobom, na których ciąży obowiązek alimentacyjny, z wyjątkiem osób o znacznym stopniu niepełnosprawności - jeżeli nie podejmują lub rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji.

Świadczenie pielęgnacyjne jest niezależne od dochodu rodziny. **Jego wysokość od 1 stycznia do 31 grudnia 2021 r. wynosiła 1 971 zł miesięcznie**. Świadczenie to podlega corocznej waloryzacji (od 1 stycznia 2022 r. jest to kwota 2 119 zł miesięcznie).

Z tej formy wsparcia w 2021 r. skorzystało **99 rodzin**.

Specjalny zasiłek opiekuńczy przysługuje osobom, na których ciąży obowiązek alimentacyjny, a także małżonkom, jeżeli nie podejmują zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej albo rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej – w celu sprawowania stałej opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na

co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji. Specjalny zasiłek opiekuńczy wynosi **620 zł** miesięcznie i jest uzależniony od kryterium dochodowego, które wynosi 764 zł na osobę w rodzinie.

Z tej formy wsparcia w 2021 r. skorzystało **14 rodzin**.

Zasiłek pielęgnacyjny przyznaje się w celu częściowego pokrycia wydatków wynikających z konieczności zapewnienia opieki i pomocy innej osoby w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji. Zasiłek pielęgnacyjny od dnia 1 listopada 2019 r. wynosi **215,84 zł** (kwota zmieniana przez ustawodawcę okresowo, nie podlega waloryzacji). Ta forma wsparcia przysługuje:

- a) niepełnosprawnemu dziecku,
- b) osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16. roku życia, jeżeli legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności,
- c) osobie, która ukończyła 75 lat.

Zasiłek pielęgnacyjny przysługuje także osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16. roku życia legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeżeli niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21. roku życia. Zasiłek pielęgnacyjny nie przysługuje osobom uprawnionym do dodatku pielęgnacyjnego.

Z tej formy wsparcia w 2021 r. skorzystało **569 rodzin (607 osób)**.

Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka, tzw. „becikowe” przysługuje matce lub ojcu dziecka, opiekunowi prawnemu albo opiekunowi faktycznemu dziecka, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekracza kwoty 1 922 zł. Wniosek o wypłatę jednorazowej zapomogi składa się w terminie 12 miesięcy od dnia narodzin dziecka. Jednorazową zapomogę przyznaje się w wysokości **1000 zł** na jedno dziecko.

Z tej formy wsparcia w 2021 r. skorzystało **94 rodziny**.

Świadczenie rodzicielskie – to kolejna forma pomocy zaliczana do świadczeń rodzinnych dedykowana dla rodzica, który nie ma uprawnienia do zasiłku macierzyńskiego z ZUS i KRUS (np. osoby bezrobotne, studenci, osoby prowadzące pozarolniczą działalność gospodarczą nie pobierające zasiłku macierzyńskiego). Świadczenie to przysługuje:

- a) matce albo ojcu dziecka,
- b) opiekunowi faktycznemu dziecka w przypadku objęcia opieką dziecka w wieku do ukończenia 7. roku życia, a w przypadku dziecka, wobec którego podjęto decyzję o odroczeniu obowiązku szkolnego – do ukończenia 10. roku życia;
- c) rodzinie zastępczej, z wyjątkiem rodziny zastępczej zawodowej;
- d) osobie, która przysposobiła dziecko.

Świadczenie to nie jest uzależnione od kryterium dochodowego, wynosi **1000 zł** miesięcznie i przysługuje przez **52 tygodnie** po urodzeniu dziecka (a w przypadku urodzenia więcej dzieci przy jednym porodzie może to być nawet 71 tygodni).

Z tej formy wsparcia w 2021 r. skorzystało **48 rodzin**.

Tabela nr 9. Struktura świadczeń rodzinnych i wydatków w roku 2021

L.p.	Rodzaj świadczenia	Liczba świadczeń	Kwota wypłaconych świadczeń w złotych	Liczba rodzin
Zasiłek rodzinny wraz z dodatkami do zasiłku rodzinnego				
1.	Zasiłek rodzinny	7 176	804 948,07	356
2.	Dodatek z tytułu urodzenia dziecka	22	21 124,41	21
3.	Dodatek z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	246	95 288,22	34
4.	Dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka	263	49 876,69	20
5.	Dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	770	78 011,13	66
6.	Dodatek z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego	377	35 528,68	237
7.	Dodatek z tytułu wychowania dziecka w rodzinie wielodzietnej	1 288	117 832,37	104
8.	Pokrycie wydatków związanych z zamieszkiwaniem w miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły	24	2 329,70	2

9.	Pokrycie wydatków związanych z dojazdem do miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły	251	16 920,75	34
Świadczenia opiekuńcze				
10.	Zasiłek pielęgnacyjny	6 626	1 428 325,00	569
11.	Świadczenie pielęgnacyjne	1 073	2 061 328,00	99
12.	Specjalny zasiłek opiekuńczy	124	75 826,00	14
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka				
13.	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka (z dotacji)	97	97 000,00	94
Świadczenie rodzicielskie				
14.	Świadczenie rodzicielskie	303	258 964,00	48
Składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe				
15.	Składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe opłacane za osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne	700	389 754,00	69
16.	Składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe opłacane za osoby pobierające specjalny zasiłek opiekuńczy	107	18 737,00	11

Źródło: Opracowanie własne

W 2021 roku ze świadczeń rodzinnych skorzystało **984 rodziny** w kwocie **5 143 303,02 zł** oraz w postaci opłaconych składek społecznych w kwocie **408 491,00 zł** (łącznie wydano **1 124** decyzje administracyjne przyznające świadczenia oraz **59** decyzji odmownych – z powodu: przekroczenia dochodu lub braku podstaw prawnych do przyznania świadczenia).

Od wydanych decyzji odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Rzeszowie złożyło 12 osób, po rozpatrzeniu przez SKO – 3 decyzje utrzymano w mocy, 0 decyzji rozpatrzono we własnym zakresie, 9 decyzji skierowano do ponownego rozpatrzenia, 0 decyzji oczekuje na rozpatrzenie.

2. Świadczenia wychowawcze

Od 1 kwietnia 2016 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łąncucie realizuje ustawę o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci. W ramach realizacji ustawy przyznawane jest świadczenie wychowawcze, które wynosi **500 zł** miesięcznie na dziecko. Przyznanie świadczenia nie jest uzależnione od sytuacji dochodowej rodziny.

Świadczenie wychowawcze (500+) jest nieopodatkowane i nie jest wliczane do dochodu przy ustalaniu prawa do świadczeń z innych systemów wsparcia, dotyczy to w szczególności świadczeń z pomocy społecznej, funduszu alimentacyjnego, świadczeń rodzinnych, dodatków mieszkaniowych. Świadczenie wychowawcze podlega przepisom o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego dotyczącym krajów Unii Europejskiej, Europejskiego Obszaru Gospodarczego i Szwajcarii oraz w zmienionej formule Wielkiej Brytanii. Oznacza to, że świadczenie wychowawcze w Polsce nie przysługuje, jeżeli rodzina jest uprawniona do pobierania zagranicą świadczeń o podobnym charakterze.

Tutejszy Ośrodek w 2020 roku przyjął 273 wnioski o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego (mała liczba wynikała z przesunięcia okresu świadczeniowego: wcześniej było ustalane na okres październik – wrzesień, a od 2021 r. prawo do świadczenia wychowawczego było przyznawane od 1 czerwca do 31 maja roku następnego, zatem w związku z tym główny nabór wniosków na okres obejmujący rok 2020 został przeprowadzony jeszcze w 2019 r.), a wypłacono świadczenia na łączną kwotę 18 261 721,00 zł. Natomiast w 2021 roku złożono **1 987** nowych wniosków o świadczenie wychowawcze, a łącznie realizowano to świadczenie dla **3 381** dzieci. W 2021 roku na ten cel wydatkowano kwotę **18 139 513,71 zł**.

Tabela nr 10. Liczba złożonych wniosków i przyznanych świadczeń wychowawczych (500+)

	2020	2021
Liczba złożonych wniosków o przyznanie świadczenia	273	1 987
z tego w formie elektronicznej	65	1 627
Liczba przyznanych świadczeń	36 868	36 806
Liczba wydanych informacji	223	2 011
Kwota wypłaconych świadczeń w złotych	18 261 721,00	18 139 513,71

Źródło: opracowanie własne

Przyznanie prawa do świadczenia wychowawczego nie wymagało wydania decyzji administracyjnej lecz jedynie informacji, która przesyłana była na wskazany we wniosku adres e-mailowy. W 2021 roku ze świadczeń wychowawczych skorzystało **2 100 rodzin** (łącznie wydano **1 991** informacji o przyznaniu świadczenia i **20** informacji zmieniających oraz **92** odmowy wszczęcia postępowania – z powodu powtórnego złożenia i zdublowania wniosku).

Od 1 stycznia 2022 r. obsługą Programu „Rodzina 500+” zajmuje się Zakład Ubezpieczeń Społecznych, natomiast wypłaty świadczeń wychowawczych z trwającego okresu przyznane przed 1 stycznia 2022 r. nadal będą realizowane przez MOPS w łańcucie (w okresie przyznanego świadczenia, najdłużej do 31 maja 2022 r.).

3. Działania z zakresu koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego

Koordynacja systemów zabezpieczenia społecznego to regulacje prawne, które uzupełniają prawo wewnętrzne danego państwa, chroniąc osoby wykonujące pracę za granicą przed utratą ochrony w zakresie zabezpieczenia społecznego. Regulacje te - poprzez zapewnienie harmonijnego współistnienia systemów zabezpieczenia społecznego poszczególnych państw - służą ochronie interesów osób przemieszczających się w celu podejmowania zatrudnienia i posiadających okresy zatrudnienia przebyte na terytorium różnych państw.

Osoby, które mieszkają i wykonują pracę w jednym państwie korzystają z ochrony w zakresie zabezpieczenia społecznego na podstawie wewnętrznych przepisów tego państwa. Przepisy te regulują ich prawa i obowiązki w odniesieniu do obciążeń (składek) oraz korzyści (świadczeń) w ramach systemu zabezpieczenia społecznego państwa, w którym mieszkają. Kiedy osoby te wyjeżdżają za granicę, w celu wykonywania pracy zarobkowej lub zamieszkania, przepisy wewnętrzne nie wystarczają dla zapewnienia im takiej ochrony. Gwarancję ochrony można wówczas uzyskać dopiero dzięki aktom prawa międzynarodowego w zakresie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

W ramach Unii Europejskiej koordynację systemów zabezpieczenia społecznego zapewniają przepisy w randze rozporządzeń Rady i Parlamentu. Natomiast w stosunkach z innymi państwami - ratyfikowane umowy dwustronne o zabezpieczeniu społecznym. Dlatego też można wyróżnić koordynację systemów zabezpieczenia społecznego: wielostronną (wspólnotową/unijną) oraz dwustronną (umowną).

Od 1 maja 2004 r. Polacy przemieszczający się w granicach Unii Europejskiej, Europejskiego Obszaru Gospodarczego i Szwajcarii, mają prawo ubiegać się o przyznanie świadczeń w miejscu, gdzie podjęli zatrudnienie lub przebywają.

Zadania z zakresu koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego w odniesieniu do świadczeń rodzinnych i świadczenia wychowawczego do końca 2017 r. realizowane były przez tutejszy Ośrodek we współpracy z Regionalnym Ośrodkiem Polityki Społecznej w Rzeszowie jako jednostką organizacyjną samorządu Województwa Podkarpackiego. Po zmianie przepisów od 1 stycznia 2018 r. zadania związane z koordynacją systemów zabezpieczenia społecznego w zakresie świadczeń rodzinnych i świadczenia wychowawczego są prowadzone przez Wojewodę (Wydział Polityki Społecznej Podkarpackiego Urzędu Wojewódzkiego).

Na przestrzeni 2021 r. tutejszy Ośrodek wykonał **ok. 87 różnego rodzaju działań** dotyczących koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, które podjęto w stosunku do **61 rodzin** z terenu Miasta łańcuta.

Należy tutaj wyjaśnić, że jest to postępowanie bardzo pracochłonne, gdyż jest prowadzone oddzielnie do każdego świadczenia oraz długotrwałe z uwagi na procedury wynikające z przepisów obowiązujących w Unii Europejskiej jak i w poszczególnych krajach członkowskich.

4. Fundusz alimentacyjny

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego to rodzaj finansowego wsparcia, skierowany do rodzin, których dzieci pomimo zasądzonych od rodzica wyrokiem sądu alimentów, są ich pozbawione z powodu bezskuteczności egzekucji sądowej.

W takich okolicznościach państwo zastępczo wypłaca osobom uprawnionym świadczenia pieniężne w wysokości zgodnej z wyrokiem sądowym, **nie więcej jednak niż 500 zł** na dziecko.

Świadczenie przysługuje do ukończenia przez osobę uprawnioną 18. roku życia, albo jeżeli uczy się w szkole lub w szkole wyższej do ukończenia przez nią 25. roku życia, a w przypadku posiadania przez osobę uprawnioną orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności świadczenie przysługuje bezterminowo.

Kwota kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania świadczenia **od 1 października 2020 r. wynosi 900 zł na osobę w rodzinie**. Wprowadzono również, w przypadku przekroczenia kryterium dochodowego, zasadę „złotówka za złotówkę”, czyli przyznawanie świadczenia pomniejszonego o kwotę, o którą zostało przekroczone kryterium dochodowe.

W 2021 roku liczba świadczeń z funduszu alimentacyjnego zmniejszyła się w stosunku do roku poprzedniego, a tym samym zmniejszyła się kwota wydatków na te świadczenia i wyniosła **508 266,00 zł**.

W 2021 roku ze świadczeń z funduszu alimentacyjnego skorzystało **70 rodzin** (łącznie wydano **72** decyzje administracyjne przyznające świadczenia oraz **2** decyzje odmowne – z powodu przekroczenia dochodu, a także **12** decyzji uchylających, **6** decyzji zmieniających oraz **4** decyzje ustalające nienależnie pobrane świadczenia).

Od wydanych decyzji nikt nie złożył odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Rzeszowie.

Tabela nr 11. Liczba świadczeń i struktura wydatków na fundusz alimentacyjny

	2020	2021
Liczba świadczeń z funduszu alimentacyjnego	1 289	1 128
Liczba rodzin	73	70
Kwota wypłaconych świadczeń w złotych	533 692,00	508 266,00

Źródło: Opracowanie własne

Spadek liczby świadczeń z funduszu alimentacyjnego, zdaniem pracowników MOPS, spowodowany jest zmianą miejsca zamieszkania świadczeniobiorców, zwiększeniem dochodów rodzin oraz poprawą skuteczności działań egzekucyjnych wobec dłużników alimentacyjnych.

5. Działania wobec dłużników alimentacyjnych

Postępowanie w sprawie funduszu alimentacyjnego nie sprowadza się jedynie do przyjęcia wniosku o świadczenie i wydania decyzji wierzycielowi, ale polega również na przeprowadzeniu **postępowania wobec dłużników alimentacyjnych**. Taki dłużnik alimentacyjny jest zobowiązany do zwrotu organowi właściwemu wierzyciela należności w wysokości świadczeń z funduszu alimentacyjnego wypłaconych osobie uprawnionej łącznie z ustawowymi odsetkami.

Dłużnik alimentacyjny to osoba zobowiązana do alimentów na podstawie tytułu wykonawczego, przeciwko której egzekucja okazała się bezskuteczna. W przypadku bezskuteczności egzekucji osoba uprawniona może złożyć do organu właściwego wierzyciela wniosek o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego. Do wniosku należy dołączyć zaświadczenie organu prowadzącego postępowanie egzekucyjne o bezskuteczności egzekucji zawierające informację o stanie egzekucji, przyczynach jej bezskuteczności oraz działaniach podejmowanych w celu wyegzekwowania zasądzonych alimentów.

Organ właściwy wierzyciela występuje z wnioskiem do organu właściwego dłużnika o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego w przypadku:

- otrzymania wniosku osoby uprawnionej,
- przyznania osobie uprawnionej świadczenia z funduszu alimentacyjnego.

Organ prowadzący postępowanie egzekucyjne jest obowiązany do informowania organu właściwego dłużnika oraz organu właściwego wierzyciela o stanie egzekucji i przyczynach jej bezskuteczności każdorazowo na wniosek tych organów, a także każdorazowo w przypadku zaistnienia okoliczności mających wpływ na prawo do świadczenia lub na podejmowane działania wobec dłużników alimentacyjnych, w terminie 14 dni od dnia powzięcia informacji o zaistnieniu tych okoliczności.

Organ właściwy dłużnika oraz organ właściwy wierzyciela przekazują organowi prowadzącemu postępowanie egzekucyjne wszelkie posiadane informacje istotne dla skuteczności egzekucji.

Organ właściwy dłużnika przeprowadza wywiad alimentacyjny, w celu ustalenia sytuacji rodzinnej, dochodowej i zawodowej dłużnika alimentacyjnego, a także jego stanu zdrowia oraz przyczyn niełożenia na utrzymanie osoby uprawnionej.

Organ właściwy dłużnika przekazuje komornikowi sądowemu informacje mające wpływ na skuteczność prowadzonej egzekucji, w szczególności zawarte w wywiadzie alimentacyjnym oraz oświadczeniu majątkowym dłużnika alimentacyjnego.

Wśród działań podejmowanych wobec dłużników alimentacyjnych można wymienić również:

- a) zobowiązanie dłużnika alimentacyjnego do zarejestrowania się w urzędzie pracy jako osoba bezrobotna lub poszukująca pracy,
- b) informowanie powiatowego urzędu pracy o potrzebie aktywizacji zawodowej dłużnika alimentacyjnego,
- c) wszczynanie postępowania dotyczącego uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązania alimentacyjnego i wydawanie w tych sprawach decyzji,
- d) kierowanie do starosty wniosku o zatrzymanie prawa jazdy dłużnika alimentacyjnego,
- e) przekazywanie informacji gospodarczej o zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego w przypadku powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy – w celu zwiększenia skuteczności egzekucji Ośrodek współpracuje z Biurami Informacji Gospodarczej.

W roku 2021 prowadzono postępowania wobec 92 dłużników alimentacyjnych – przeprowadzono wywiady alimentacyjne i odebrano w tych sprawach oświadczenia majątkowe od dłużników, informacje uzyskane na podstawie tych działań przekazano organom prowadzącym postępowanie egzekucyjne, jak również skierowano wnioski o podjęcie działań wobec dłużników zamieszkałych na terenie innych gmin. Dodatkowo od 31 maja 2017 r. na mocy zmiany ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks Karny na organ prowadzący postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych został nałożony obowiązek zawiadomienia organów ścigania o podejrzeniu popełnienia przestępstwa, jeżeli na podstawie akt prowadzonego postępowania ustalą, że alimenty nie zostały zapłacone w wysokości równoważności co najmniej 3 świadczeń okresowych.

Tabela nr 12. Zestawienie działań podjętych wobec dłużników alimentacyjnych w roku 2021

Rodzaj działania	Liczba działań
Otrzymane od organu właściwego wierzyciela wnioski o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego	20
Przeprowadzone przez organ właściwy dłużnika wywiady alimentacyjne oraz odebrane oświadczenia majątkowe	13
Przekazanie komornikowi sądowemu informacji mających wpływ na egzekucję zasądzonych świadczeń alimentacyjnych, pochodzących z wywiadu alimentacyjnego oraz oświadczenia majątkowego	13
Złożenie zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa określonego w art. 209 § 2 Kodeksu Karnego	10

Źródło: Opracowanie własne

W wyniku prowadzonych postępowań i działań podjętych przez tutejszy Ośrodek w 2021 roku od dłużników alimentacyjnych wyegzekwowano kwoty:

- a) dotyczące funduszu alimentacyjnego: **206 903,05 zł**, z czego na **dochody Miasta Łańcuta przypadła kwota 56 105,42 zł (40% należności)**, a na **dochody budżetu państwa przekazano kwoty: 84 158,19 zł (60% należności)** i **66 639,44 zł (odsetki)**,
- b) dotyczące zaliczki alimentacyjnej: **3 825,61 zł**, z czego na **dochody Miasta Łańcuta przypadła kwota 1 912,79 zł (50% należności)**, a na **dochody budżetu państwa przekazano kwotę: 1 912,82 zł (50% należności)**.

6. Wsparcie kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”

Od 1 stycznia 2017 roku z tytułu urodzenia dziecka z ciężkim i nieodwracalnym upośledzeniem albo nieuleczalną chorobą zagrażającą życiu, przysługuje prawo do jednorazowego świadczenia w wysokości **4 000 zł**. Świadczenie przysługuje bez względu na osiągnięte dochody. W 2021 roku wypłacono **3** świadczenia „Za życiem” na łączną kwotę **12 000,00 zł**, z których skorzystało **3 rodziny** (łącznie wydano **3** decyzje administracyjne przyznające świadczenia). Od wydanych decyzji nikt nie złożył odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Rzeszowie.

7. Dodatki mieszkaniowe i dodatki energetyczne

Osoby ubiegające się o **dodatek mieszkaniowy** winny spełnić jednocześnie trzy warunki:

- a) Posiadać **tytuł prawny do lokalu**:
 - najemcy i podnajemcy lokali mieszkalnych zamieszkujący w tych lokalach,

- osoby mieszkające w lokalach mieszkalnych, do których przysługuje im spółdzielcze prawo do lokalu mieszkalnego,
- osoby mieszkające w lokalach mieszkalnych znajdujących się w budynkach stanowiących ich własność i właściciele samodzielnych lokali mieszkalnych,
- inne osoby mające tytuł prawny do zajmowanego lokalu mieszkalnego i ponoszące wydatki związane z jego zajmowaniem,
- osoby zajmujące lokal mieszkalny bez tytułu prawnego, oczekujące na przysługujący im lokal zamienny albo najem socjalny lokalu.

b) **Dochód** przypadający na jednego członka gospodarstwa domowego w okresie trzech miesięcy poprzedzających datę złożenia wniosku o przyznanie dodatku **nie przekracza 175% najniższej emerytury** w gospodarstwie jednoosobowym i **125%** w gospodarstwie wieloosobowym obowiązującej w dniu złożenia wniosku – **dotyczy okresu od 1.01.2021 r. do 30.06.2021 r., kiedy obowiązywały dotychczasowe przepisy**. Najniższa emerytura wynosiła 1 200 zł (od 1.01.2021 r. do 28.02.2021 r.) i 1 250,88 zł (od 1.03.2021 r.).

Natomiast **po zmianie przepisów w okresie od 1.07.2021 r. do 31.12.2021 r.** dodatek mieszkaniowy przysługuje osobom, jeżeli w okresie 3 miesięcy poprzedzających datę złożenia wniosku o jego przyznanie średni miesięczny **dochód** przypadający na jednego członka gospodarstwa domowego wnioskodawcy **nie przekroczył** w gospodarstwie:

- 1) jednoosobowym – **40%**,
- 2) wieloosobowym – **30%**

– **przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej**, obowiązującego w dniu złożenia wniosku. Od 1.07.2021 r. do 31.12.2021 r. przeciętne wynagrodzenie w gospodarce narodowej wynosiło 5 167,47 zł.

c) **Normatywna powierzchnia użytkowa** lokalu mieszkalnego w przeliczeniu na liczbę członków gospodarstwa domowego **nie może przekraczać:**

- 35 m² - dla 1 osoby,
- 40 m² - dla 2 osób,
- 45 m² - dla 3 osób,
- 55 m² - dla 4 osób,
- 65 m² - dla 5 osób,
- 70 m² - dla 6 osób, a w razie zamieszkiwania w lokalu mieszkalnym większej liczby osób dla każdej kolejnej osoby zwiększa się normatywną powierzchnię tego lokalu o 5 m².

Dodatku mieszkaniowego nie przyznaje się, jeżeli jego kwota byłaby niższa niż 2% najniższej emerytury (w okresie od 1.01.2021 r. do 30.06.2021 r.) lub jeżeli jego kwota byłaby niższa niż 0,5% kwoty przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej, obowiązującego w dniu wydania decyzji (w okresie od 1.07.2021 r. do 31.12.2021 r.).

W roku 2021 wypłacono 1071 dodatków mieszkaniowych na kwotę: 241 076 zł. Skorzystało z nich **100 rodzin** (łącznie wydano **179** decyzji administracyjnych przyznających dodatki mieszkaniowe oraz **6** decyzji odmownych – z powodu przekroczenia dochodu, a także **12** decyzji dotyczących wstrzymania lub wznowienia wypłaty oraz wygaszających).

Od wydanych decyzji nikt nie złożył odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Rzeszowie.

Zryczałtowany **dodatek energetyczny** przysługuje odbiorcy wrażliwemu energii elektrycznej. Za odbiorcę wrażliwego energii elektrycznej uznaje się osobę, której przyznano dodatek mieszkaniowy, która jest stroną umowy kompleksowej lub umowy sprzedaży energii elektrycznej zawartej z przedsiębiorstwem energetycznym i zamieszkuje w miejscu dostarczenia energii elektrycznej.

W roku 2021 wysokość zryczałtowanego dodatku energetycznego wynosiła:

- a) 10,94 zł (I-IV 2021) i 12,09 zł (V-XII 2021) miesięcznie w gospodarstwie 1-osobowym,
- b) 15,19 zł (I-IV 2021) i 16,79 zł (V-XII 2021) miesięcznie w gospodarstwie 2-4 osobowym,
- c) 18,23 zł (I-IV 2021) i 20,15 zł (V-XII 2021) miesięcznie w gospodarstwie 5-osobowym.

W 2021 roku wypłacono 440 dodatków energetycznych na kwotę: 6 308,58 zł. Skorzystało z nich **41 rodzin** (łącznie wydano **75** decyzji administracyjnych przyznających dodatki energetyczne oraz **4** decyzje odmowne – z powodu braku uprawnień, a także **34** decyzje dotyczące wstrzymania lub wznowienia wypłaty oraz wygaszające).

Od wydanych decyzji nikt nie złożył odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Rzeszowie.

8. Karta Dużej Rodziny

Rządowy program Karta Dużej Rodziny prowadzony jest od czerwca 2014 r. Karta Dużej Rodziny to system zniżek i dodatkowych uprawnień dla rodzin 3+ zarówno w instytucjach publicznych, jak i w firmach prywatnych. Posiadacze KDR

Świadczenia te przyznaje się uczniom zamieszkałym na terenie miasta, bez względu na położenie szkoły, do której uczęszczają.

W związku z powyższym w 2021 r. stypendia szkolne otrzymywało 33 uczniów różnych typów szkół, a zasiłki szkolne związane ze zdarzeniami losowymi wypłacono 3 uczniom – łączna kwota tych form pomocy wyniosła 18 800 zł, w tym ze środków własnych gminy 3 991,00 zł, a z dotacji 14 809,00 zł. Dla porównania w 2020 r. przyznano stypendia szkolne dla 59 uczniów na ogólną kwotę 28 900 zł, w tym: środki własne gminy 5 780 zł i dotacja 23 120 zł.

W 2021 roku wydano 13 decyzji administracyjnych przyznających pomoc materialną o charakterze socjalnym oraz 1 decyzję odmowną – z powodu przekroczenia kryterium dochodowego, a także 2 informacje o pozostawieniu wniosku bez rozpatrzenia – z powodu niezastosowania się do wezwania do uzupełnienia brakujących dokumentów.

Od wydanych decyzji nikt nie złożył odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Rzeszowie.

12. Dodatek osłonowy

Ustawą z dnia 17 grudnia 2021 r. o dodatku osłonowym (Dz. U. 2022 poz. 1 z późn. zm.) zostało wprowadzone nowe świadczenie finansowane ze środków budżetu państwa, które ma zniwelować rosnące ceny energii, gazu i żywności. Dodatek osłonowy będzie przysługiwał gospodarstwu domowemu, którego przeciętne miesięczne dochody nie przekraczają 2100 zł w gospodarstwie jednoosobowym albo 1500 zł na osobę w gospodarstwie wieloosobowym – dochód będzie ustalany na podstawie ustawy o świadczeniach rodzinnych. W przypadku dodatku osłonowego obowiązywać będzie tzw. zasada „złotówka za złotówkę”. Oznacza to, że dodatek ten będzie przyznawany nawet po przekroczeniu kryterium dochodowego, a kwota dodatku będzie pomniejszana o kwotę tego przekroczenia. Minimalna kwota wypłacanych dodatków osłonowych będzie wynosić 20 zł. Dodatek osłonowy wynosi rocznie:

- a) 400 zł (500 zł) dla gospodarstwa domowego jednoosobowego;
- b) 600 zł (750 zł) dla gospodarstwa domowego składającego się z 2 do 3 osób;
- c) 850 zł (1 062,50 zł) dla gospodarstwa domowego składającego się z 4 do 5 osób;
- d) 1 150 zł (1 437,50 zł) dla gospodarstwa domowego składającego się z co najmniej 6 osób.

Podane powyżej wyższe kwoty przysługują w przypadku, gdy głównym źródłem ogrzewania gospodarstwa domowego jest: kocioł na paliwo stałe, kominek, koza, ogrzewacz powietrza, trzon kuchenny, piecokuchnia, kuchnia węglowa lub piec kaflowy na paliwo stałe, zasilane węglem lub paliwami węglopochodnymi, zgłoszone do centralnej ewidencji emisyjności budynków. Wnioski o dodatek osłonowy można składać do dnia 31 października 2022 r., a wypłaty zostaną zrealizowane do dnia 2 grudnia 2022 r.

VI. POZOSTAŁE ZADANIA

1. Realizacja Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej we współpracy z Podkarpackim Oddziałem Okręgowym Polskiego Czerwonego Krzyża Oddziałem Rejonowym w Przeworsku realizował Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa na lata 2014-2020, współfinansowany z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym w Podprogramie 2020. Pracownicy socjalni zakwalifikowali do powyższego programu 259 rodzin, w ramach którego pomocą objęto 631 osób. Pracownicy MOPS wraz z wolontariuszami rozdysponowali około 24 tony żywności w dwóch terminach wydawania. Jedna osoba w ciągu roku otrzymała około 37,5 kg żywności. Rodziny otrzymały nieodpłatnie artykuły spożywcze – wsparcie w formie paczek żywnościowych, w których skład wchodziły m.in. makaron, cukier, ryż, kasza, sery, dżemy, mleko, olej, soki, produkty w konserwach.

2. Ustalanie prawa do bezpłatnej opieki zdrowotnej

Ośrodek realizuje zadanie gminy polegające na ustalaniu uprawnień osób do bezpłatnej opieki zdrowotnej, finansowanej ze środków publicznych. Prawo do bezpłatnych świadczeń zdrowotnych określa art. 54 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych i wydawane jest na okres 90 dni, a w 2021 roku wydano 4 decyzje w tej sprawie.

3. Program „Wspieraj Seniora”

Program „Wspieraj Seniora” na rok 2021 był odpowiedzią na potrzeby Seniorów, osób w wieku 70 lat i więcej oraz osób niepełnosprawnych, w zakresie ochrony przed zakażeniem Covid-19. Usługa wsparcia polegała w szczególności na dostarczeniu zakupów, zgodnie ze wskazanym przez Seniora zakresem, obejmujących artykuły podstawowej potrzeby, w tym artykuły spożywcze, środki higieny osobistej, zakup leków, kontaktów z urzędami, ośrodkami zdrowia, zapewnienie kontaktu z rodziną przy pomocy środków komunikacji internetowej szczególnie przy okazji świąt czy pomocy przy wyprowadzaniu psów.

W ramach programu „Wspieraj Seniora” objęto pomocą łącznie **90 osób**. Zgłoszonych osób w wieku 70 lat i więcej było 69, z czego 15 osób zgłoszonych przez infolinię a 54 poza infolinię oraz 21 osób poniżej 70 lat, z czego 5 zgłoszonych przez infolinię i 16 poza infolinię. Podpisano **7 umów** z wolontariuszami, którzy wsparli działania w ramach programu.

4. Centrum Integracji Społecznej w Łąncucie

W 2021 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej zakwalifikował **10 osób** do udziału w zajęciach w ramach projektu „Wsparcie Mieszkańców Łąncuta poprzez działania Centrum Integracji Społecznej”. Miasto Łącut realizuje w/w projekt z Caritas Archidiecezji Przemyskiej. Celem głównym projektu jest aktywna integracja osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym z terenu Miasta Łąncuta. W ramach Centrum Integracji Społecznej wszyscy uczestnicy projektu zostali skierowani do jednostek podległych Urzędowi Miasta w celu wykonywania prac ogrodniczo-porządkowych. Uczestnicy projektu zostali objęci przez tutejszy Ośrodek ubezpieczeniem zdrowotnym na czas trwania projektu.

5. Wspieranie rodziny

W 2021 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łąncucie zadania z zakresu wspierania rodziny wykonywał w oparciu o Program Wspierania Rodziny na terenie Gminy Miasto Łącut na lata 2021- 2023. Szczegółowa informacja ze wsparcia rodzin i pieczy zastępczej zostanie przedstawiona Radzie Miasta Łąncuta w odrębnym sprawozdaniu.

6. Współpraca z organizacjami pozarządowymi i innymi instytucjami

W realizacji zadań pomocy społecznej Ośrodek współpracuje z organizacjami społecznymi oraz innymi jednostkami organizacyjnymi Miasta Łąncuta oraz instytucjami, m.in.:

1. Towarzystwem Pomocy im. św. Brata Alberta Koło Łąncuckie:

- bieżący nadzór nad realizacją zadania z zakresu pomocy społecznej w formie „zapewnienia gorącego posiłku” – zgodnie z Umową MOPS nr 1/2021 z dnia 12 lutego 2021 r.,
- działania na rzecz osób bezdomnych,
- współpraca w zakresie realizowania Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 w ramach Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej potrzebującym (FEAD).

2. Parafiami Rzymsko-Katolickimi (wszystkimi) – informowanie o osobach potrzebujących, ubogich i bezdomnych, którzy szukają pomocy we wspólnotach działających przy Parafii (m.in. Akcja Katolicka, Caritas, itd.), współpraca w zakresie sprawienia pogrzebu osobom bezdomnym.

3. Powiatowym Urzędem Pracy w Łąncucie w zakresie:

- aktywnego zwalczania bezrobocia poprzez organizowanie prac interwencyjnych, prac społecznie użytecznych, programu aktywności lokalnej,
- prowadzenie działań w zakresie wyłonienia grup bezrobotnych podlegających przekwalifikowaniu zawodowemu,
- stałego monitorowania ofert pracy i mobilizowania osób bezrobotnych do podjęcia zatrudnienia.

4. Policją, sądem, kuratorami, pedagogami szkolnymi, placówkami oświatowymi i placówkami służby zdrowia w zakresie poprawy warunków funkcjonowania rodzin dysfunkcyjnych.

5. Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w zakresie świadczenia pomocy osobom uzależnionym. W ramach współpracy z ww. Komisją w siedzibie MOPS działa Punkt Konsultacyjny Pomocy Rodzinie, w którym udzielane jest poradnictwo prawne i psychologiczne oraz z zakresu przeciwdziałania przemocy.

6. Stowarzyszeniem Wiosna - kwalifikowanie osób i rodzin do akcji „Szlachetna Paczka”.

7. Podejmowanie działań likwidujących bariery społeczne, wspierających inicjatywy sprzyjające wzmocnieniu więzi społecznych i lokalnej społeczności

- Diagnoza potrzeb wśród Mieszkańców Łącuta przed przystąpieniem do realizacji Programu „Opieka wytchnieniowa” - edycja 2022, finansowanego z Funduszu Solidarnościowego. Przystąpienie do Programu i jego realizacja planowana jest na 2022 rok.
- Diagnoza potrzeb wśród Mieszkańców Łącuta przed przystąpieniem do realizacji Programu „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” - edycja 2022, finansowanego z Funduszu Solidarnościowego. W związku z brakiem zainteresowania – program nie będzie realizowany.

VII. ZATRUDNIENIE I SPRAWY KADROWE

Według stanu na 31 grudnia 2021 r. w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Łącuta zatrudnionych było ogółem **30 osób**, w tym 9 pracowników socjalnych wykonujących zadania z zakresu pomocy społecznej. Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej na 2000 mieszkańców lub 50 rodzin powinien być zatrudniony 1 pracownik socjalny. Wszyscy pracownicy posiadają odpowiednie kwalifikacje zawodowe i wykształcenie kierunkowe. Pracownicy brali udział w szkoleniach (on-line), które pogłębiały umiejętności zawodowe oraz pozwoliły na rozwój osobisty. Poniższa tabela przedstawia stan zatrudnienia na dzień 31.12.2021 r.

Tabela nr 13. Struktura zatrudnienia w MOPS

Lp.	Wyszczególnienie	Liczba zatrudnionych osób	Liczba osób w przeliczeniu na etaty
1.	Dyrektor MOPS	1	1
2.	Dział Pomocy Środowiskowej:		
	• Kierownik Działu	1	1
	• Pracownicy socjalni	9	9
	• Opiekunki środowiskowe	4	4
	• Asystent rodziny	1	1
	• Pozostali pracownicy	1	1
3.	Dział Świadczeń Rodzinnych:		
	• Kierownik Działu	1	1
	• Pracownicy	6	6
	• Fundusz alimentacyjny	1	1
	• Dodatki mieszkaniowe	1	1
4.	Dział Finansowo-Księgowy		
	• Główny Księgowy	1	1
	• Samodzielny księgowy	1	1
5.	Dział Organizacyjno-Administracyjny		
	• Kierownik Działu	1	1
	• Sprzątaczką	1	0,5

Źródło: Opracowanie własne

VIII. REALIZACJA PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE NA TERENIE GMINY MIASTO ŁAŃCUT ZA ROK 2021

Tabela nr 14. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie w 2021 r.

Cel szczegółowy	Zadanie	Raport z realizacji zadań
1. Diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie w Gminie Miasto Łańcut	1. Zbieranie i analiza danych dotyczących występowania aktów przemocy w rodzinie	<ul style="list-style-type: none"> • Sprawozdanie roczne z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie za 2021 rok. • Monitoring zjawiska przemocy w rodzinie w 2021 roku.
2. Zwiększenie skuteczności działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	1. Prowadzenie przez Miejski Zespół Interdyscyplinarny (MZI) zintegrowanych i skoordynowanych działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	<ul style="list-style-type: none"> • W 2021 roku odbyły się 4 spotkania Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego. • Miejski Zespół Interdyscyplinarny w ramach powołanych grup roboczych realizował procedurę 40 Niebieskich Kart. • W związku z wszczęciem nowych procedur zwołano 15 nowych grup roboczych oraz kontynuowano działalność 25 grup roboczych z poprzednich lat. • W ciągu roku odbyło się 281 spotkań grup roboczych. Na spotkaniach dokonywano diagnozy sytuacji rodzinnej, opracowywano plan pomocy rodzinie oraz monitorowano sytuację rodzin zgodnie z wcześniej ustalonym planem pomocy. • W sprawie 16 rodzin zawiadomiono Sąd Rodzinny o trudnej sytuacji wychowawczej oraz rodzinnej. • Zakończono procedurę 31 Niebieskich Kart, w tym: <ul style="list-style-type: none"> – 25 w przypadku ustania przemocy i zrealizowania planu pomocy, – 3 w przypadku rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania działań. • Funkcjonariusze Policji przeprowadzali interwencje w środowiskach dotkniętych przemocą w rodzinie, podczas których założyli 42 Niebieskich Kart, pozostałe założyli pracownicy socjalni (8), pracownicy oświaty (6), ochrona zdrowia (3)członek komisji alkoholowej (1).
3. Zapewnienie ochrony i możliwości udzielenia wsparcia osobom i rodzinom dotkniętym przemocą	1. Zapewnienie schronienia i pomocy materialnej ofiarom przemocy w rodzinie 2. Zapewnienie wsparcia instytucjonalnego ofiarom przemocy 3. Łagodzenie następstw zjawiska przemocy domowej	<ul style="list-style-type: none"> • Przeprowadzono rozmowy telefoniczne z pracownikami ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie w Nowej Sarzynie i Korytnikach o dostępności i ofercie pomocowej dla mieszkańców Łańcuta. • Pracownicy socjalni udzielili pomocy finansowej 6 rodzinom uwikłanym w przemoc domową. • 40 rodzin skorzystało z pomocy w postaci pracysocjalnej. • Z Punktu Konsultacyjnego (pomocy psychologa)skorzystało 11 osób. • Pomoc prawną otrzymała 1 osoba. • 11 osób doświadczających przemocy skorzystało z terapii psychologicznej. • Wszystkie osoby doznające przemocy otrzymały „Plan awaryjny dla osób doświadczających przemocy domowej podczas epidemii”. • 1 osobę podejrzaną o stosowanie przemocy w rodzinie skierowano do udziału w programie korekcyjno – edukacyjnym dla sprawców przemocy. • Informowano ofiary przemocy o możliwości uczestnictwa w grupach wsparcia organizowanych przez PCPR.

<p>4. Podnoszenie świadomości społecznej i wrażliwości na zjawiska związane z przemocą w rodzinie</p>	<p>1. Edukacja społeczeństwa w zakresie problematyki przeciwdziałania przemocy w rodzinie</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Na stronie internetowej ośrodka funkcjonuje zakładka dotycząca przemocy (umieszczono tam podstawowe informacje o zjawisku przemocy, dane kontaktowe do okolicznych placówek pomagającym ofiarom i sprawcom przemocy, a także funkcjonowanie MZI w czasie epidemii). • Członkowie MZI otrzymali wykaz telefonów i adresów placówek udzielających pomocy na terenie gminy, powiatu oraz województwa.
<p>5. Podniesienie poziomu wiedzy i umiejętności osób realizujących zadania związane z przemocą w rodzinie oraz przeciwdziałanie wypaleniu</p>	<p>1. Doskonalenie grup zawodowych zaangażowanych w problematykę przemocy w rodzinie oraz przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Udział członków Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego oraz dzielnicowych z Komisariatu Policji w Łąncucie w szkoleniu dotyczącym procedury „Niebieskie Karty” • Udział członków MZI w Superwizji.
<p>6. Oddziaływanie na sprawców przemocy w rodzinie</p>	<p>1. Przeprowadzanie działań motywujących do zmiany zachowań</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Motywowanie osób podejrzanych o stosowanie przemocy podczas pracy grup roboczych - w 2021 roku wypełniono 56 Niebieskich Kart D. • Przekazano 3 zawiadomienia do organów ścigania (Policja, Prokuratura) o podejrzeniu popełnienia przestępstwa w związku z użyciem przemocy w rodzinie. • 1 osobę podejrzaną o stosowanie przemocy w rodzinie skierowano do udziału w zajęciach korekcyjno-edukacyjnych dla sprawców przemocy. • 10 osób podejrzanych o stosowanie przemocy w rodzinie zostało objętych pomocą Miejskiej Komisji ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Źródło: Opracowanie własne

W gminie Miasto Łącut pomoc rodzinom uwięzonym w przemoc jest realizowana przez Miejski Zespół Interdyscyplinarny i powołane przez niego grupy robocze, które podejmują działania w indywidualnych sprawach. Uchwałą Nr XXXII/202/2020 Rady Miasta Łącuta z dnia 25 listopada 2020 r. został przyjęty do realizacji „Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na terenie Gminy Miasto Łącut na lata 2021 – 2026”, którego założeniem jest prowadzenie działalności profilaktycznej oraz pomoc konkretnym osobom i rodzinom.

**IX. REALIZACJA STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH GMINY
MIASTO ŁAŃCUT ZA 2021 ROK**

Tabela nr 15. Realizacja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych

Cel operacyjny	Zadania	Wskaźnik realizacji	Wskaźnik – stan na 2021
Zapewnienie możliwości nabycia i rozwoju kompetencji rodzicielskich oraz umiejętności przewycięzania sytuacji kryzysowych rodzinom mającym trudności opiekuńczo-wychowawcze, a także poprawa funkcjonowania społecznego dzieci i młodzieży.	Organizowanie oraz współfinansowanie wypoczynku zimowego i letniego dla dzieci i młodzieży.	Liczba osób korzystających z wypoczynku zimowego i letniego.	1) Wypoczynek zimowy - 137 osób 2) Wypoczynek letni: - półkolonia w szkołach: – 327 osób - kolonia – 9 dzieci Razem: 473 osób
	Rozwijanie oferty zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych dla dzieci i młodzieży.	Liczba dzieci korzystających z zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych, liczba dostępnych zajęć.	358 osób
	Zapewnienie rodzinom przeżywającym trudności opiekuńczo-wychowawcze, pomocy asystenta rodziny.	Liczba rodzin z dziećmi objętych wsparciem asystenta rodziny.	12
	Rozpowszechnienie informacji dla rodzin na temat możliwości poradnictwa rodzinnego i psychologicznego oraz uzyskania pomocy w przypadku doświadczenia problemów.	Liczba rozpowszechnionych informacji na temat poradnictwa rodzinnego i psychologicznego oraz uzyskania pomocy w przypadku doświadczenia problemów.	36
	Zabezpieczenie potrzeb bytowych rodzin – zapewnienie pomocy materialnej i niematerialnej.	Liczba rodzin objętych pomocą materialną i niematerialną.	Pomoc materialna - 3750 rodzin pomoc niematerialna - 1187 rodzin
	Organizowanie różnego rodzaju działań i aktywności mających na celu integrację rodzin.	Liczba zorganizowanych działań mających na celu integrację rodzin oraz liczba ich uczestników.	11 działań 1489 uczestników
	Monitorowanie sytuacji zdrowotnej i edukacyjnej dzieci z rodzin dysfunkcyjnych oraz wsparcie w zakresie organizowania czasu wolnego dzieciom i młodzieży poprzez prowadzenie różnorodnych form wsparcia dziennego.	Liczba rodzin i dzieci objętych monitorowaniem oraz biorących udział w zorganizowanych formach wsparcia dziennego.	686 dzieci
	Stała współpraca i wspieranie rozwoju Świątlicy Socjoterapeutycznej „Caritas”.	Liczba dzieci uczestniczących w zajęciach Świątlicy Socjoterapeutycznej, liczba podjętych działań wspierających jej działalność.	1) 20 uczestników 2) 2 dotacje

	Kontynuowanie i pogłębianie współpracy z organizacjami pozarządowymi na rzecz wspierania rodziny.	Liczba działań podjętych we współpracy z organizacjami pozarządowymi.	14 dotacji
Zapewnienie warunków służących możliwie pełnej integracji osób niepełnosprawnych oraz zwiększenie dostępności do usług opiekuńczych i pielęgnacyjnych.	Zwiększenie dostępności do świadczeń usług opiekuńczych dla osób niepełnosprawnych.	Liczba osób korzystających z usług opiekuńczych.	60
	Zabezpieczenie potrzeb bytowych osób niepełnosprawnych – zapewnienie pomocy materialnej i niematerialnej.	Liczba osób niepełnosprawnych objętych pomocą materialną i niematerialną.	niematerialna - 54 materialna - 1182
	Świadczenie usług opiekuńczych dla osób niepełnosprawnych.	Liczba osób niepełnosprawnych korzystających z usług opiekuńczych.	32 osoby
Zwiększenie świadomości społecznej na temat zdrowia psychicznego oraz zapewnienie dostępności do pomocy osób z zaburzeniami psychicznymi.	Wczesna profilaktyka szkolna dotycząca kwestii zdrowia psychicznego – prowadzenie programów profilaktycznych dotyczących zdrowia psychicznego.	Liczba uczniów biorących udział w warsztatach profilaktycznych dotyczących zdrowia psychicznego.	546 uczniów
	Udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej dzieciom i młodzieży w przedszkolach, szkołach i placówkach.	Liczba osób, którym udzielono pomocy psychologiczno-pedagogicznej.	150 osób
Zwiększenie dostępności do terapii oraz grup samopomocowych dla osób uzależnionych od substancji psychoaktywnych oraz ich rodzin.	Współpraca międzyinstytucjonalna w zakresie pomocy osobom uzależnionym i członkom ich rodzin w obszarze leczenia uzależnień.	Liczba działań podjętych w ramach współpracy międzyinstytucjonalnej w obszarze leczenia uzależnień.	2 działaniach dla 42 osób
	Monitorowanie i diagnozowanie problemów uzależnień.	Liczba podjętych działań mających na celu monitorowanie i diagnozowanie problemów uzależnień.	3 działania
	Motywowanie osób uzależnionych i współuzależnionych do podjęcia terapii w placówkach leczenia odwykowego typu stacjonarnego i ambulatoryjnego.	Liczba osób, wobec których podjęte zostały rozmowy motywujące.	50 osób
	Organizowanie szkoleń dla członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i innych grup zawodowych z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień.	Liczba uczestników zorganizowanych szkoleń z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień.	14 uczestników

	Udzielanie pomocy materialnej rodzinom z problemem uzależnienia po przeprowadzaniu wywiadów środowiskowych.	Liczba rodzin, którym udzielona została pomoc materialna.	35 rodzin
	Kierowanie do sądu wniosków o zobowiązanie osób uzależnionych do podjęcia leczenia odwykowego.	Liczba wniosków skierowanych do sądu.	17 wniosków
	Kontynuowanie prowadzenia Punktu Konsultacyjnego Pomocy Rodzinie dla osób uzależnionych i ich rodzin.	Liczba udzielonych porad dla osób uzależnionych i ich rodzin.	8 porad
	Wspomaganie działalności stowarzyszeń oraz klubów abstynenckich – prowadzenie współpracy oraz wsparcie finansowe i organizacyjne.	Liczba podjętych działań mających na celu wsparcie działalności stowarzyszeń oraz klubów abstynenckich.	1 działanie (dotacja)
Budowanie systemu profilaktyki i wczesnej pomocy dla dzieci i młodzieży w zakresie uzależnienia od substancji psychoaktywnych.	Organizowanie i finansowanie w szkołach programów profilaktycznych rekomendowanych przez PARPA, ORE, KBdSPN, IPIiN związanych z tematyką uzależnień.	Liczba uczestników rekomendowanych programów profilaktyki.	46 uczestników
	Organizowanie i finansowanie w szkołach warsztatów i innych form edukacyjnych uwzględniających zagadnienia dotyczące uzależnień.	Liczba uczestników warsztatów i innych form edukacyjnych.	1723 uczestników
	Organizowanie działań promujących wśród dzieci i młodzieży zdrowy styl życia, wolny od uzależnień.	Liczba uczestników działań promujących zdrowy styl życia i życie wolne od uzależnień.	1351 uczestników
	Organizowanie wypoczynku z programem socjoterapeutycznym i profilaktycznym dla dzieci z rodzin dotkniętych problemami uzależnień.	Liczba dzieci biorących udział w wypoczynku z programem socjoterapeutycznym i profilaktycznym.	69 dzieci
Wzrost poziomu wiedzy w zakresie zagrożeń związanych ze spożywaniem alkoholu, promowanie zdrowego stylu życia oraz wzrost świadomości mieszkańców na temat możliwych form pomocy w przypadku problemu uzależnień.	Realizowanie działań profilaktycznych wśród mieszkańców Miasta mających na celu uświadomienie negatywnych konsekwencji spożywania alkoholu, a przede wszystkim: wczesnej inicjacji alkoholowej przez dzieci i młodzież, spożywania alkoholu przez kobiety w ciąży oraz prowadzenia pojazdów pod wpływem alkoholu.	Liczba zorganizowanych działań profilaktycznych, liczba uczestników.	1 działanie 50 uczestników

Zwiększenie wrażliwości oraz skali reakcji społecznej i instytucjonalnej na obserwowane przejawy przemocy w rodzinie, a także wzrost świadomości rodziców na temat negatywnych konsekwencji stosowania kar fizycznych wobec dzieci.	Prowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych dla rodziców w celu podnoszenia ich kompetencji wychowawczych oraz promowania metod wychowawczych bez użycia przemocy.	Liczba rodziców uczestniczących w spotkaniach informacyjno-edukacyjnych oraz szkoleniach.	251 rodziców
	Organizacja spotkań informacyjno-edukacyjnych oraz szkoleń z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie dla pracowników instytucji publicznych.	Liczba pracowników instytucji publicznych uczestniczących w spotkaniach informacyjno-edukacyjnych oraz szkoleniach.	20 osób
	Prowadzenie działań edukacyjnych skierowanych do dzieci i młodzieży dotyczących przemocy/agresji – realizacja warsztatów psychoedukacyjnych.	Liczba uczestników warsztatów psychoedukacyjnych w szkole.	1052 uczestników
	Monitorowanie i diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie.	Liczba działań podjętych w celu diagnozy zjawiska przemocy w rodzinie.	40 działań
	Realizowanie programów rekomendowanych skoncentrowanych na zjawisku przemocy rówieśniczej w placówkach oświatowych.	Liczba uczestników programów rekomendowanych w szkołach.	1182 uczestników
Poprawa dostępu do usług i poszerzenie oferty wsparcia skierowanej do osób i rodzin dotkniętych problemem przemocy w rodzinie.	Zamieszczanie informacji z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w lokalnych mediach, Internecie oraz kolportaż materiałów informacyjnych dotyczących form specjalistycznej pomocy możliwej do uzyskania w sytuacji wystąpienia przemocy w rodzinie.	Ilość podjętych działań informacyjnych z zakresu przeciwdziałania przemocy.	4 działania
	Organizacja szkoleń dla pracowników instytucjonalnych w zakresie przepisów prawa regulujących problematykę przemocy w rodzinie oraz procedury „Niebieskie Karty”.	Liczba uczestników szkoleń w zakresie przepisów prawa regulujących problematykę przemocy w rodzinie oraz procedury „Niebieskie Karty”.	20 uczestników
	Bezpośrednia pomoc osobom w sytuacji przemocy w rodzinie, w tym interwencja kryzysowa, udzielanie pomocy finansowej, psychologicznej i prawnej.	Liczba osób doświadczających przemocy w rodzinie, którym została udzielona bezpośrednia pomoc, np. w postaci interwencji kryzysowej, pomocy finansowej,	Interwencja kryzysowa - 0 pomoc finansowa - 7 pomoc psychologiczna - 27 pomoc prawna - 1

		psychologicznej i prawnej.	
	Udzielanie pomocy i wsparcia osobom doznającym i stosującym przemoc, w postaci konsultacji w zakresie poradnictwa medycznego, psychologicznego, pedagogicznego, prawnego i socjalnego.	Liczba osób objętych pomocą i wsparciem w zakresie poradnictwa medycznego, psychologicznego, pedagogicznego, prawnego i socjalnego.	Poradnictwo medyczne- 0 poradnictwo pedagogiczne- 0 poradnictwo psychologiczne - 27 poradnictwo prawne- 1 poradnictwo socjalne- 48
	Kierowanie do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.	Liczba osób stosujących przemoc, skierowanych do udziału w programach edukacyjno-korekcyjnych.	1 osoba
	Motywowanie osób stosujących przemoc do zaprzestania stosowania przemocy oraz informowanie o konsekwencjach prawnych tego zachowania.	Liczba działań podjętych w celu motywowania osób stosujących przemoc oraz informowania ich o konsekwencjach prawnych.	43 działania
	Udzielanie pomocy w ramach procedury „Niebieskie Karty”.	Liczba uruchomionych procedur „Niebieskie Karty”.	60 procedur Niebieska Karta - A
Wspieranie rozwoju aktywności i integracji społecznej seniorów.	Organizacja zajęć edukacyjnych, mających na celu rozwijanie kompetencji i umiejętności seniorów (wykłady, spotkania, warsztaty komputerowe).	Liczba uczestników zajęć edukacyjnych.	10 osób
	Organizacja zajęć rekreacyjno-sportowych oraz kulturalnych promujących zdrowy i aktywny styl życia osób starszych.	Liczba osób starszych uczestniczących w zajęciach rekreacyjno-sportowych oraz kulturalnych.	Dotacje dla stowarzyszeń: 186 osób
	Diagnozowanie oraz monitorowanie sytuacji i potrzeb osób starszych.	Liczba przeprowadzonych diagnoz.	1 diagnoza
szycZapewnienie warunków możliwie pełnego i adekwatnego wsparcia dla osób starszych umożliwiającego funkcjonowanie w środowisku lokalnym.	Udzielanie pomocy materialnej i niematerialnej osobom w wieku poprodukcyjnym.	Liczba osób w wieku poprodukcyjnym objęta pomocą materialną i niematerialną.	Pomoc materialna - 46 pomoc niematerialna -458
	Zapewnienie jakości i dostępności usług opiekuńczych i rehabilitacyjnych dla osób starszych.	Liczba osób starszych objętych usługami opiekuńczymi.	47 osób
	Prowadzenie akcji informacyjnych/ warsztatów dla seniorów w zakresie bezpieczeństwa osób starszych.	Liczba podjętych akcji informacyjnych/przeprowadzonych warsztatów.	6 warsztatów

	Propagowanie i organizowanie wolontariatu w odpowiedzi na potrzeby osób starszych.	Liczba podjętych w formie wolontariatu działań.	7 umów
	Funkcjonowanie Dziennego Domu Opieki dla Seniorów.	Liczba miejsc dostępnych dla osób starszych w Dziennym Domu Opieki.	30 miejsc
Aktywizacja społeczna i zawodowa osób bezrobotnych, a także zwiększanie szans na podjęcie lub utrzymanie zatrudnienia mieszkańców.	Objęcie pomocą materialną i niematerialną rodzin dotkniętych problemem bezrobocia.	Liczba rodzin dotkniętych problemem bezrobocia objętych pomocą materialną i niematerialną.	Pomoc materialna -255 rodzin pomoc niematerialna- - 328 rodzin
Zapewnienie możliwości społecznego włączenia osób z problemem ubóstwa poprzez podniesienie ich kompetencji aktywnością wspieraną.	Podnoszenie skuteczności wsparcia przez pracę socjalną, ukierunkowaną na wzmacnianie potencjału osób i rodzin w przewyciężaniu trudnej sytuacji życiowej z wykorzystaniem ich uprawnień, zasobów i możliwości.	Liczba osób objętych wsparciem ukierunkowanym na wzmacnianie potencjału w przewyciężaniu trudnej sytuacji życiowej z wykorzystaniem ich uprawnień, zasobów i możliwości.	619 osób
	Zapewnienie pomocy osobom bezdomnym na podstawie indywidualnych programów wychodzenia z bezdomności.	Liczba osób objętych indywidualnym programem wychodzenia z bezdomności.	0
	Inicjowanie współpracy pomiędzy instytucjami oraz organizacjami pozarządowymi w zakresie włączania społecznego i walki z ubóstwem.	Liczba działań inicjujących współpracę pomiędzy instytucjami oraz organizacjami pozarządowymi w zakresie włączania społecznego i walki z ubóstwem.	7 działań
Zapewnienie dostępu do skutecznej pomocy w formie wsparcia o charakterze materialnym ograniczającej zasięg i głębokość ubóstwa przy uwzględnieniu współudziału beneficjentów pomocy w rozwiązywaniu trudnej sytuacji.	Zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego rozumianego jako dostęp do świadczeń pomocy społecznej w celu umożliwienia zaspokojenia przez osoby i rodziny podstawowych potrzeb bytowych z uwzględnieniem współpracy w rozwiązywaniu trudnej sytuacji życiowej.	Liczba osób objętych pomocą społeczną w formie świadczeń.	1200 osób
	Udzielanie pomocy w zakresie dożywiania w formie zasiłków na zakup żywności oraz w formie pomocy niepieniężnej.	Liczba osób, którym udzielono pomocy w zakresie dożywiania.	1120 osób

	Udzielanie uczniom z rodzin dotkniętych problemem ubóstwa pomocy w formie stypendiów i zasiłków szkolnych.	Liczba uczniów, którym została udzielona pomoc w formie stypendiów i zasiłków szkolnych.	36 uczniów
	Pomoc osobom i rodzinom dotkniętym problemem ubóstwa oraz związaną z tym bezradnością w prowadzeniu gospodarstwa domowego, poprzez udzielanie zasiłków celowych i rzeczowych.	Liczba osób i rodzin, które otrzymały pomoc w formie zasiłków celowych i rzeczowych.	338 osób 145 rodzin
Aktywizacja społeczno-zawodowa osób wykluczonych i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu oraz rozwój infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej.	Organizacja wydarzeń kulturalnych, sportowych, rozrywkowych.	Liczba zorganizowanych wydarzeń.	29
	Rozbudowa i modernizacja infrastruktury sportowej, kulturalnej, rekreacyjnej i zdrowotnej.	Liczba powstałych i zmodernizowanych obiektów.	6

Źródło: Opracowanie własne

Podstawą realizacji powyższych działań jest Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miasto Łańcut na lata 2021-2026, która została przyjęta do realizacji Uchwałą nr XXXII/204/2020 Rady Miasta Łańcuta z dnia 25 listopada 2020 r.

X. WNIOSKI I POTRZEBY Z ZAKRESU POMOCY SPOŁECZNEJ

Rok 2021 przebiegał tak jak poprzedni pod hasłem epidemii koronawirusa, kiedy to należało modyfikować funkcjonowanie Ośrodka oraz przebieg realizacji niektórych zadań w zależności od aktualnych zaleceń Głównego Inspektora Sanitarnego, a także wydawanych przez rząd nowych przepisów prawa. Podczas występowania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej stanu epidemii oraz wprowadzonych wyjątkowych ograniczeń problemy mieszkańców miasta w wielu dziedzinach uległy zmianie. W szczególności dotyczyły one edukacji dzieci i zdalnej nauki. Początkowe problemy związane były z zaopatrzeniem rodzin w odpowiedni sprzęt komputerowy oraz Internet. Z czasem te braki zostały uzupełnione poprzez zakup komputerów dla szkół ze środków unijnych, pomoc licznych instytucji i osób prywatnych w dostarczaniu używanych laptopów i tabletów. Również rodzice część przyznanej pomocy w postaci stypendiów szkolnych, oprócz artykułów szkolnych i odzieży sportowej, przeznaczali na zakup sprzętu komputerowego czy drukarek.

Różne ograniczenia towarzyszyły realizacji usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania podopiecznych. W początkowej fazie epidemii dotyczyły one jedynie niezbędnej pomocy osobom samotnym, którzy z uwagi na stan zdrowia musieli taką pomoc otrzymywać.

Na dzień dzisiejszy nadal nie można jednoznacznie wskazać, jakie będą długofalowe skutki pandemii. Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wskazuje na konieczność wsparcia psychicznego dzieci i młodzieży oraz profilaktykę zarówno przy utrzymaniu kontaktu zdalnego, jak i po powolnym powrocie dzieci do szkoły.

W celu umożliwienia osobom i rodzinom przezwyciężenia trudnych sytuacji życiowych, również tych powstałych z powodu epidemii, których nie są oni w stanie pokonać wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości, poniżej przedstawiono potrzeby w zakresie pomocy społecznej:

1. stałe monitorowanie bieżącej sytuacji epidemicznej i podejmowanie działań zmierzających do udzielania doraźnej pomocy mieszkańcom w zaspakajaniu niezbędnych potrzeb życiowych;
2. prowadzenie diagnozy sytuacji życiowej mieszkańców, a w przypadku rozeznania potrzeb gminy w czasie epidemii lub po jej zakończeniu tworzenie programów osłonowych;
3. kontynuowanie realizacji wszystkich zadań w zakresie pomocy społecznej w celu zaspokojenia niezbędnych potrzeb umożliwiających życie odpowiadających godności człowieka;
4. zintensyfikowanie pomocy dziecku i rodzinie w czasie epidemii i po jej zakończeniu (w szczególności wsparcie psychologiczne, praca socjalna, pomoc asystenta, przeciwdziałanie uzależnieniom);
5. kontynuowanie i rozwijanie partnerskiej współpracy między instytucjami, podmiotami – głównie ośrodkiem pomocy społecznej, a służbą zdrowia, oświatą, prokuraturą, sądem, kuratelą, policją, organizacjami pozarządowymi oraz Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
6. rozwój współpracy o charakterze ponadlokalnym, szukanie skutecznych, innowacyjnych rozwiązań;
7. utrzymanie na tym samym poziomie standardów związanych z pracą socjalną oraz realizacją wypłaty świadczeń w MOPS poprzez zwiększanie kompetencji służb i reagowanie na bieżące potrzeby związane z funkcjonowaniem Ośrodka.

W wyniku analizy powyższych danych można wnioskować, że w łańcucie realizowanych jest wiele działań, które skierowane były do mieszkańców w celu zaspakajania ich potrzeb, a w szczególności niwelowania nierówności społecznych. Ważnym elementem było i jest przeciwdziałanie występowaniu negatywnych zjawisk, np. występowania przemocy, uzależnień, problemów opiekuńczo-wychowawczych rodzin z dziećmi. Istotne znaczenie ma też wspieranie osób z niepełnosprawnościami, w szczególności osób starszych i samotnych. Realizacja zadań w tych obszarach jest konieczna i wymaga kontynuowania.

Potrzeby na najbliższe lata zostały zawarte w Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miasto Łańcut na lata 2021-2026, przyjętej Uchwałą Nr XXXII/204/2020 Rady Miasta Łańcuta z dnia 25 listopada 2020 r.

Dokument ten powstał w oparciu o „Diagnozę Problemów Społecznych” i jest podstawą do podejmowania długofalowych, zintegrowanych działań rozwojowych w sferze społecznej oraz wdrażania rozwiązań w postaci programów lokalnych mających za zadanie realizację celów zawartych w strategii.

W oparciu o ww. dokumenty powstały i zostały ustanowione programy:

1. „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023 - przyjęty Uchwałą Nr VI/41/2019 Rady Miasta Łańcuta z dnia 4 lutego 2019 r.,
2. „Program Wspierania Rodziny na terenie Gminy Miasto Łańcut na lata 2021-2023” – przyjęty Uchwałą Nr XXXII/203/2020 Rady Miasta Łańcuta z dnia 25 listopada 2020 r.,
3. „Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na terenie Gminy Miasto Łańcut na lata 2021–2026” – przyjęty Uchwałą Nr XXXII/202/2020 Rady Miasta Łańcuta z dnia 25 listopada 2020 r.

W części dotyczącej środków finansowych potrzeby zostały przedstawione w projekcie budżetu na rok 2022. Najpilniejsze z nich to:

1. zabezpieczenie środków finansowych na pokrycie kosztów pobytu mieszkańców miasta skierowanych do domów pomocy społecznej – wobec starzejących się mieszkańców naszego miasta oraz „emigrujących” młodych członków rodziny corocznie wzrasta potrzeba kierowania do domów pomocy społecznej, a co za tym idzie zwiększa się odpłatność za osoby skierowane;
2. zabezpieczenie środków finansowych na pokrycie kosztów współfinansowania pobytu dzieci w pieczy zastępczej – wobec wzrostu liczby dzieci umieszczonych w instytucjach pieczy zastępczej;
3. zabezpieczenie środków finansowych na wypłatę świadczeń (szczególnie zasiłków celowych) z zakresu pomocy społecznej wobec zwiększających się potrzeb w tym zakresie;
4. zabezpieczenie środków finansowych na obsługę administracyjno-organizacyjną Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego działającego przy Ośrodku.

Podsumowując, należy stwierdzić, iż pomoc społeczna we wszystkich jej rodzajach winna zmierzać do zaspokojenia niezbędnych potrzeb życiowych osób jej potrzebujących i umożliwić im bytowanie w warunkach odpowiadających godności człowieka.

Nie można jej jednak traktować jako stałego dochodu, a tylko jako środek umożliwiający doprowadzenie osoby potrzebującej do usamodzielnienia oraz integracji ze środowiskiem.

Sprawozdanie przygotowali:

Marek Rupa – Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łąncucie

Monika Barycka – Kierownik Działu Pomocy Środowiskowej

Dominik Cebula – Kierownik Działu Świadczeń Rodzinnych

tel.: 17 225 33 25

e-mail: mops@mopslancut.pl

